

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 15-16 • Perjantaina 15. huhtikuuta 2005

56. VUOSIKERTA

lirtonumerohinta 1 €

Vaienneet temppelit ja hiljentyneet kirkkokummut

Lähde: Paavo Koposen Karjalan kirkkokummut

Vahvialan nuoren seurakunnan kirkko valmistui vuonna 1920.

Vahviala

Viipurin suuren maalaiskunnan luoteislaidan ja eräistä naapurikuntien kylistä muodostettiin vuonna 1920 Vahvialan kunta ja seurakunta. Seurakunnan alueella oli Kinteren kylässä oma hautausmaa - Rauhamaa - jo vuonna 1915, siis ennen itse seurakunnan syntymistä. Sitä ennen vahvialalaiset saattoivat vainajansa noin kolmen peninkulman päähän Sorvalin hautausmaahan. Rauhamassa on myös vahvialalaisten sankarivainajien kalmisto.

Kirkkoa varten seurakunta sai lahjaksi hautausmaasta parinsadan metrin päässä sijaitsevan, kauniilla männikkömaalla olevan tontin, joka oli jo Vahvialan kylän puolella. Siihen ostettiin vielä lisämaata. Sille nuori seurakunta rakensi vuonna 1920 ensimmäisen ja ainoaksi jääneen kirkkonsa ostamalla ja siirtämällä Terijoelta suuren huvilan sekä muuttamalla sen kirkkosaliksi.

Vahvialalaiset rakensivat kirkkonsa oikeastaan tilapäiseksi, odottamaan "oikean" kirkon suunnittelua ja rakentamista myöhemmin. Rakennusmestari August Kolehmainen suunnitteli aumakattoisen rakennuksen itäpäähän yksinkertaisen tornin, mutta se ei oikein riittänyt tekemään talosta kirkon näköistä. Tornissa oli kaksi kelloa.

Sisältä huvila kuitenkin muuttui kirkoksi. Rakennus

oli ollut huvilana kaksikerroksinen, kerrokset yhdistämällä saatiin riittävän tilava ja korkea kirkkosali. Sen pitkille sivuille rakennettiin lehterit ja itäpäähän urkuparvi. Seurakuntalaisia mahtui sanaa kuuntelemaan kirkkosalin permannolle ja lehtereille sekä viereiseen seurakuntasaliin yhteensä noin 400.

Lehtereiden tuet jakoivat kirkkosalin kolmelaivaiseksi. Siinä oli laudoitettu tasakatto. Alttari oli kirkkosalin länsipäässä. Vahvialalainen taiteilija Matti Yläne maalasi kookkaan alttaritaulun, joka esitti Kristuksen ylösnousemusta, sekä sen molemmin puolin pyöreät taulut, jotka esittivät alttaritaulun kuvaamaa ylösnousemusta kohden matkaavia valkopukuisia sanankuulijoita.

Saarnatuoli oli salista katsoen oikealla puolella. Urkuja kirkkoon ei ehditty hankkia, vaan säestyssoittimena oli ensin tavallinen urkuharmoni, sitten suurempi jalkiourkuharmoni. Vaikka näin kalustettu kirkkosali oli varsin yksinkertainen, se tyydytti vahvialalaisten tarpeita, ja he halusivat pitää sen jatkuvasti kirkkonaan. Se hyväksyt-

tiinkin vakinaiseksi kirkoksi.

Rakennuksen länsipäässä oli seurakuntasali, jossa myös kunnanvaltuusto piti kokouksensa, sekä kunnan toimisto kansliahuoneineen ja arkistoholveineen, kunnan kirjasto ja vahtimestarin asunto. Näin Vahvialan nuori kunta ja seurakunta olivat yhteisymmärryksessä saaneet kunnallis-seurakunnallisen monitoimitalon.

Kirkko tuhoutui talvisodan jälkeen täydellisesti. Siitä on saatu pelastetuksi vain ehtoollismalja ja -lautanen, jotka nyt ovat Iitin seurakunnan käytössä, ja suuri kirkonkello, joka on Järvenpään rukoushuoneen tornissa. Kirkonmäki on sotien jälkeen metsittynyt lähes tunnistamattomaksi. Kirkon kivijalankin löytäminen on vaikeahkoa.

Hautausmaa

Rauhamaan kahden hehtaarin laajuinen kalmisto on kirkon kivijalan eteläpuolella. Ennen talvisotaa vahvialalaiset ehtivät kaunistaa ja aidata alueen. Hautausmaan keskellä oleviin san-

Sivuillamme TÄNÄÄN

Tunnetko? Muistatko?	5
Hiitolan Pitäjäseura v. 2004	6
Mellilän Hirsityö maailmalla	7
Sataan vuoteen mahtuu	8
Aili Nevanperä muistelee	9
Tuplaillytysvierailu Lietoon	12

Tämä on Kurkijokelaisen kaksoisnumero. Seuraava 29.4. ilmestynyt lehti on niin ikään kaksoisnumero. Pyydämme huomioimaan tämän suunnitellessanne ilmoitteluanne.

TOIMITUS MUUTTAA

ensi viikolla Koulukuja 7:ään. 18.-22.4. toimittajan saa parhaiten kiinni matkapuhelimesta 050-521 3336. Normaalit aukioloajat uudessa osoitteessa 25.4. alkaen.

karihautoihin on haudattu 71 ja siunattu poissaolevina 10 Vahvialan yhteensä 197:stä viime sotien sankarivainajasta. Vahvialan vaupussodan sankarivainajathan olivat vielä Viipurin maaseurakunnan jäseniä, ja heidät haudattiin maaseurakunnan sankarihautaan. Rauhamassa oli jatkosodan aikana sankarivainajilla valkoiset ristit hautojensa merkkeinä, mutta venäläiset ovat ne hävittäneet.

”Sankarihautojen alue on jäänyt rauhaan, luonnontilaiseksi aukioksi metsikön keskelle”

Venäläiset ovat ottaneet Rauhamaan siviilihautojen alueen omaksi hautausmaakseen. Sieltä on toivottu etsiä suomalaisten hautoja. Sen sijaan sankarihautojen alue on jäänyt rauhaan, luonnontilaiseksi au-

kioksi metsikön keskelle. Vahvialalaisten pitäjäseura ja -säätio pystyttivät vuonna 1993 Rauhamaan hautojen muistomeriksi graniittiristin, jonka jalustassa on suomeksi ja venäjäksi teksti kertomassa paikan suomalaisesta historiasta.

Kesällä 1996 Vahvialaseura pystytti sankarihautoille toisen muistomerkin, harmaan graniittisen luonnonkiven, johon on kiinnitetty muistolaatta teksteineen. Molemmat muistomerkit on suunnitellut vahvialalainen Pentti Sipiläinen.

Vahvialan kirkonmäki on kymmenen kilometrin päässä nykyisestä rajasta. Vahvialalaiset käyvät kotiseuturetkillään kirkkonsa kivijalalla ja Rauhamaan haudoilla kunnioittamassa omaisiaan ja sankarivainajiaan, joiden viimeisiä leposijoja he yrittävät tavoitella venäläisten hauta-aitausten lomasta

Vahvialan sankarihautat aidattuna syksyllä 1997.

15.4.2005

Kevättä ilmassa

Jossain ovat jo kirsikukat ja sinivuokot kukassa. Minä en ole vielä ensimmäistäkään nähnyt.

Kun kunkin kevään ensimmäisen leskenlehden kukkasen omin silmin näkee, ja vaikka sama toistuu joka kevät, sydän hypähtää melkein kurkkuun. Kevät on tullut, oikein virallisesti. Silloin se ihka ensimmäinen, mitättömän varren päästä ylös päin tunkeva paksu, vielä lähes nupuillaan oleva kukka pitää noukkia ja varovasti kämmenen suojassa kuljettaen kantaa sisään ja laittaa sitä varten hankittuun maljakoon.

Maljakoksi ei kuitenkaan kirsikukille hankkimaani astiaa oikein voisi kutsua. Kyseessä on nimittäin kristallinen korin mallinen pikkuruinen malja, jonka olen hankkinut Puolasta. Olin paikallislehtien päätoimittajien opintomatalla Varsovasa vuonna 1998 tai –99. Pois lähtiessämme minulla oli vielä joitakin zlotyja jäljellä. Kristallia oli lentokentällä paljon esillä. Kun oli kevät, mieleeni tulivat kirsikukat ja valkovuokot, joita oli aina vaikea saada aseteltua isoihin vaaseihin. Ostin pikkuisen lasikorin, jonka sieluni silmillä näin täynnä kevään tuojia.

Viime keväänä taisi kirsikukkien kohdalla käydä toisin. Tuolloin ensimmäisestä keväästään nauttiva pojantytttäreni toi minulle kaikkien aikojen parhaat kirsikukat. Isänsä taisi muistaa minun mieltymykseni kevään ensi kukkiin ja poimi tyttärensä puolesta minulle niitä kourallisen. Silloin aurinko kukki pöydälläni, kaksin verroin kirikkaammin.

Ensi viikolla Kurkijokelainen tekee muuttoa. Muutamme Vesikoskenkadulta Koulukujalle liikehuoneistoon, jossa ennen toimi Fotolahja. Siirrymme Loimaan torin laidalta toiselle. Torilta pääsee entisen OH-hallin, nykyisen Siwan sekä Säästöpankin välistä sisäpihalle ja siitä suoraan Kurkijokelaisen uudelle ovelle. Toimipiste on myös lähellä Väinämöisenkadulla sijaitsevaa Loimaan Apteekkia. Huoneisto on katutasossa, talon kulmassa.

Ensi viikon ajan yhteyden toimittajaan saa parhaiten matkapuhelimella, sillä puhelin- ja sähköpostiyyhteydet ovat mitä ilmeisimmin jonkin aikaa poikki. Myöhemmin sitten juodaan tupaantuliaiskahvit uusissa tiloissa. Tervetuloa asioimaan uuteen toimipisteesemme 25.4. alkaen.

Raija Hjelm

”Vaikka sama toistuu joka kevät, sydän hypähtää melkein kurkkuun.”

Muistettavaa

Kurkijoen marittayhdistys ja kerhot. Bussi Marittapäiville Lietoon la 16.4. klo 11 Loimaa, Nordean pysäkki, klo 11.30 Kyrön tori.

Hiitolaisten ja kirjulaisten tarinailta ti 19.4. klo 17 Karjalatalon Käkisalmi-salissa, Käpylänkuj 1, Helsinki. Terho Poutanen kertoo aiheesta ”EU:n luonnonsuojelulainsäädäntö, jos luovutettu Karjala olisi EU:ssa”.. Olet sydämellisesti tervetullut mukaan yhteiseen luontoiltaan. Kahvitarjoilu.

Loimaan Seudun Karjalaseuran hallitus kokoontuu to 21.4. klo 18.30 Eino Hyvösellä, Kustaantie 16, Loimaa.

Karjalaa elävissä kuissa.. Hyvien muistojen ilta to 21.4. klo 18 Kampin palvelukeskuksen juhlasalissa, Salomonkatu 21, Helsinki. Katkelmat vanhoista elokuvista, elokuvaneuvos Kari Uusitalon kiinnostava selostus ja Huijelit-kuoron kauniit laulut. Arpajaiset ym. alkavat klo 17. Vapaa pääsy. Järj. Uudenmaan Karjalaisseurojen Piirin Kulttuuritoimikunta.

Turun Karjalaisen Näyttämön pienryhmä Taikahelmi esittää tari-

NIMIPÄIVÄT

pe 15.4. Linda, Tuomi la 16.4. Jalo, Patrik su 17.4. Otto ma 18.4. Valto, Valdemar ti 19.4. Pilvi, Pälvi ke 20.4. Lauha to 21.4. Anssi, Anselmi pe 22.4. Alina la 23.4. Yrjö, Jyrki, Jyri su 24.4. Pertti, Albert, Altti ma 25.4. Markku, Marko, Markus ti 26.4. Terttu, Teresa ke 27.4. Merja, Kansallinen veteraanipäivä to 28.4. Ilpo, Ippo, Tuure

nakoosteen **Elämältä se maistuu** la 23.4. klo 14 Turun Karjalatalossa, Itäpellontie 2, Turku. Yhdyshenkilö Helena Aro, puh. 040-703 3120.

Sanan Voimaa

15.4. Hän virvoittaa minun sieluni, hän ohjaa minua oikeaa tietä nimensä kunian tähden. Ps. 23:3

16.4. Sinun hyvytytesi ja rakkautesi ympäröi minut kaikkina elämäni päivinä. Ps. 23:6

17.4. Jeesus rukoili ja sanoi: ”Minä olen ilmoittanut heille sanasi, ja he ovat saaneet osakseen maailman vihan, koska eivät kuulu maailmaan, niin kuin en minäkään kuulu. En kuitenkaan pyydä, että ottaisit heidät pois maailmasta, vaan että varjelisit heidät pahalta.” Joh. 17:14-15

18.4. Kohota Jumalalle riemuhuuto, maa, riemuitkaa, maan asukkaat! Ps. 66:1

19.4. Vaikka vuoret järkkäisivät ja kukkulat horjuisivat, minun rakkauteni sinuun ei järky eikä minun rauhanliittoni horju, sanoo Herra, sinun armahtajasi. Jes. 54:10

20.4. Vaikka ulkonainen ihmistemme murtuukin, niin sisäinen ihmistemme uudistuu päivä päivältä. 2 Kor. 4:16

21.4. Tekin tunnette nyt tuskaa, mutta minä näen teidät vielä uudelleen, ja silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää. Joh. 16:22

22.4. Jotka kyynelin kylvävät, ne riemuiten korjaavat. Jotka itkien menevät kylvämään vakkaansa kantaen, ne riemuiten palaavat kotiin lyhteet sylissään. Ps. 126:5-6

23.4. Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä! Suuressa laupeudessaan

hän on synnyttänyt meidät uuteen elämään ja antanut meille elävän toivon herättämällä Jeesuksen Kristuksen kuolleista. 1 Piet. 1:3

24.4. Jeesus rukoili ja sanoi: ”Minä olen ilmoittanut sinun nimesi niille ihmisille, jotka valitsit maailmasta ja annoit minulle. He olivat sinun, ja sinä uskoit heidät minulle. He ovat ottaneet omakseen sinun sanasi ja tietävät nyt, että kaikki, minkä olet minulle antanut, on tullut sinulta.” Joh. 17:6-7

25.4. Laulakaa Herralle uusi laulu! Hän on tehnyt ihmeellisiä tekoja. Hänen oikea kädensä, hänen pyhä voimansa on tuonut voiton. Ps. 98:1

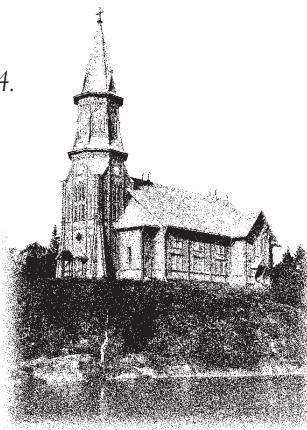
26.4. Vanhurskauden hedelmänä on oleva rauha. Siitä kasvaa levollinen luottamus, turvallisuus, joka kestää iäti. Jes. 32:17

27.4. Jos Kristus on teissä, teidän ruumiinne tosin on kuollut synnin vuoksi, mutta Henki luo elämää, koska teidät on tehty vanhurskaiksi. Jos siis teissä asuu Jumalan Henki, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, on tekevä eläviksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne teissä asuvan Henkenä voimalla. Room. 8:10-11

28.4. Minä annan teille uuden käskyn: rakastakaa toisianne! Niin kuin minä olen rakastanut teitä, rakastakaa tekin toinen toistanne. Joh. 13:34

Hartaus sunnuntaiksi 17.4. 3. sunnuntai pääsiäisestä

Koti-ikävä

Ensi sunnuntain teksti liittyy Jeesuksen jäähyväispuheeseen. Jeesus toteaa, että hän jättää opetuslapset yksin maailmaan. Jeesus tietää, että opetuslapset joutuvat ahtaalle, sillä maailma ahdistaa heitä. Teksti päättyy rukoukseen: ”Pyhitä heidät totuudellasi. Sinun sanasi on totuus.”

Jeesuksen seuraaminen on ollut usein vaikea asia. Sanan opettamalta tieltä.. Luther joutui sen vuoksi eroon roomalais-katolisesta kirkosta. Maallistuminen on ollut näkyvä tekijä myös luterilaisessa kirkossa. Papiston elämä herätti pahennusta erikoisesti valistuksen aikana. Se johti monien herätysliikkeiden syntyyn.

Olemme seuranneet Paavin hautausseremoniaa. Miljoonat ihmiset, sadat valtionpäämiehet ottivat osaa sielunmessuun. Näytti siltä, että kristittyjen joukko on valtava ja että koko maailma tottelee Jeesuksen totuutta ja rakkautta. Joudumme kuitenkin kysymään, kuinka paljon siellä oli niitä, jotka tahtovat noudattaa Jumalan sanan rakkautta ja totuutta. Monet taitavat jo juhlassa ajatella toistensa nujertamista ja oman vallan kohottamista.

Jääkö Kristuksen seuraajien ryhmä vähäiseksi joukoksi. Mainitsin herätysliikkeet, jotka ovat syntyneet taistelemaan kirkon maallistumista vastaan. Viime vuosisadan herättäjien joukossa oli muun muassa Uukuniemeltä kotoisin oleva Helena Konttinen. Hän sai ihmiset heräämään, nuoretkin tulemaan sankoin joukoin sanankuuloon. Tässä joukossa monet tunsivat turvallisuutta ja hoivaa. Tämän joukon jäsenet oppivat myös hoitamaan kodittomia, sairaita ja yksinäisiä.

Tämän joukon jatkona on sitten elänyt muun muassa Anna Kormanon seuroissa kulkeva joukko. Se ryhmä sai hoitajakseen Länsi-Suomessa muun muassa Juho Häyhän, joka jaksoi saamata jokaiselle kuulijalle erikseen ja henkilökohtaisesti. Koska itse tunsin hänet edellä mainituista parhaiten, ihailin hänen tapaansa ottaa kuulijansa. En aina jaksanut kuitenkaan hyväksyä kuulijakunnan tapaa ottaa Sana vastaan. Koska he olivat vanhoja ja minä silloin lapsi, karsastin heidän ahdistavaa seuraansa. Julistaja sen sijaan oli ystäväni kuolemaansa saakka.

Olen usein miettinyt tätä totuudessa pysyvää joukkoa. Vajavainen kirkko kaikkine puutteineen on kulkenut läpi vuosisatojen ja säilyttänyt Sanan julistustehtävän. Puutteistaan huolimatta kirkko on hoitanut jäseniään niin hyvinä kuin pahoinakin päivinä ja luonut turvallisuuden tunnetta jäseniinsä.. Monenlaiset tuulet ovat puhaltaneet, usko on horjunut, mutta yksityiset kristityt ovat saaneet kokea, että Vapahtaja on edelleen heitä kutsumassa ja hoitamassa.

Ehkä meidän on parasta ajatella enemmän uskollisuutta Sanalle kuin miettiä, kuka sitä Sanaa parhaiten julistaisi. Tottahan me tarvitsemme turvallisen hengellisen kodin, jossa me viihdymme. Kodin ei kuitenkaan tarvitse olla täydellinen, niin kuin ei meidän lapsuuskotimmeakaan ole täydellinen. Se voi kuitenkin olla se kasvuympäristö, jossa me kasvamme ja kehitymme ja jossa me saamme apua ahdistuksissamme ja vaikeuksissamme, jossa me voimme odottaa myös taivaselämää.

Paavia oli suremassa myös suuri joukko nuoria. Paavi oli aikanaan järjestänyt jokaisessa maanosassa nuorisotilaisuuden ja hän rukoili nuorten puolesta. Nuoret arvostivat sitä.

Jeesus rukoilee Isän luona sinunkin puolestasi. Saamme siis turvallisesti elää hänen rukoustensa varassa ja ikävöidä kotiin pääsyä. Eino Orpana

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuka oli Suomen ensimmäinen naispääministeri?
2. Millä nimellä kirjailija Johannes Brofeldt tunnetaan paremmin?
3. Mistä aikoinaan vapautui, kun osti aneita?
4. Minkä ikäinen ajoneuvo voidaan rekisteröidä museorekisteriin?
5. Kuka on Kalevalan vanhin henkilö?
6. Missä kaupassa hinnan määrää ostaja?
7. Minkä valtion kansanedustuslaitos on nimeltään Cortes?
8. Mikä on metsäsian toinen nimi?
9. Missä Suomen kunnassa on Kelan sairastuvuuserveillun mukaan maan terveisin väestö?
10. Mitä silmänsairautta on kansanomaisesti nimetty paskoksi?

Tahviystävä

Ystäväni talitintti ti-ti-tyy,
koko talven lauloit mulle ti-ti-tyy.
Lintulaudan sulle tein,
sinne aina hyvät vein.
Siksi lauloit iloiten ti-ti-tyy.
Siihen oli sinulla hyvä syy, ti-ti-tyy.

Kaunis olet talitintti ti-ti-tyy,
keltavatsa, harmaasiipi ti-ti-tyy.
Mustaselkä, rintaraita,
päällä kaunis juhlapaita.
Siksi lauloit iloiten ti-ti-tyy
Siihen oli sinulla hyvä syy, ti-ti-tyy.

Terttu Ketola

Kurkijokelaisen palsta kuvallisia onnittelevia varten. Lähetä tai tuo lapsen (tai miksei vanhemmankin) valokuva ja onnitelutexti Kurkijokelaisen toimitukseen. Kerro myös, minkä päivän lehteen onnittelem haluaisit. Saat täältä 8 euron laskun, jonka voit maksaa pankkiin (hinta sisältää 22 %:n arvonlisäveron). Onnittelem voi maksaa myös täällä toimituksessa.

Lämpimiä onnittelevia ja halauksia 12-vuotiaalle Annika Virtaselle Kyröön 20.4. lähettävät mummi, ukki (Otsanlahdelta), äiti, Pertti, kummitäti, eno, serkut ja pikku Eevi.

Karjalainen perinne elää

Kansanedustaja Markku Laukkanen on ilmoittanut olevansa jatkossakin käytettävissä Karjalan Liiton puheenjohtajan tehtäviin. Siitä päättää lauantaina 23.4. Karjalatalolle Helsinkiin kokoontuva Liittokokous.

Tänä keväänä tuli kulu-neeksi 65 vuotta talvisodan päättymisestä. Se on pitkä aika ja kuitenkin samalla niin lyhyt. Monien tämänkin lehden lukijoilla ovat tuon päivän tapahtumat hyvin mielissä.. Minulle kerrottiin, että rauhanteon päivä oli samanlainen kuin tänä keväänä, aurinkoinen pakkaspäivä. Talvisodan rauha sinetöi asiallisesti ottaen Karjalan menetyksen, joka myöhemmin vahvistettiin Pariisin rauhansopimuksessa.

Yritys tulkita sotahistoriaamme uudelleen kum-mastuttaa. On helppo yhtyä Tasavallan Presidentti Tarja Halosen näkemykseen siitä, että Suomi kävi kaksi erillissotaa Neuvostoliiton kanssa eikä suinkaan tais-tellut Saksan rinnalla. Nyky-Venäjän taholtahan on annettu ymmärtää, että Suomea piti rangaista ko-villa aluemenetyksillä ja sotakorvauksilla Saksan kumppanuuden takia.

Karjalasta keskustellaan niin kuin avoimessa kansa-laisyhteiskunnassa kuuluu-kin keskustella. Me karja-laiset käymme Karjalan pa-lautuskeskustelua paitsi suurella asiantuntemuksel-la, myös maltilla ja vas-tuamme tuntien. Karjalan Liittoa on yli kuusi vuosi-kymmentä johdettu siten, että siitä ei ole tullut poliit-tista ääriiliikettä, vaan osa-rakentavaa suomalaista kansalaistoimintaa, joka on pitänyt Karjalan ja karjalai-suuden vahvana ja elävänä suomalaisessa elämän-muodossa.

Monet ovat esittäneet Karjala-keskustelussa nä-

kemyksen, että Karjalan pa-lautus onnistuisi, jos Suo-men puolella pidettäisiin asiaa enemmän esillä. Kun-pa se olisikin niin helppoa. Palautus on monimutkai-nen kansainvälispoliittinen kysymys, jonka onnistumi-nen edellyttää toisen osa-puolen, siis Venäjän aktii-vista toimintaa asiassa. Toistaiseksi ei ole olemassa mitään merkkejä siitä, että Venäjä olisi suostumassa aluepalautuksiin miltään osin. Silti meillä on oikeu-tettu unelmamme, jonka eteen teemme määrätietoisa työtä siinä uskossa, että menneet vääryydet voidaan joskus korjata.

Tänä päivänä järjestö-työmme onnistuminen mi-tataan siinä, miten hyvin ja elinvoimaisena onnistum-me viemään karjalaisuutta tulevaisuuteen. Samalla kun tunnistamme vahvan kulttuurisen traditiomme ja juuremme, meidän on vah-vistettava jälkipolvien pa-rissa tehtävää työtä. Tämä tarkoittaa myös sitä, että viemme lapsemme ja las-tenlapsemme tutustumaan vanhoihin kotiseutuihin. Ne matkat ovat olleet monelle nuorelle elämyksiä.

Heimotunteemme on ajatonta. Karjalaisuus on meidän mielisämme ja sy-dämissämme, olemme sit-ten missä tahansa, se tunne ei ole sidottu paikkaan. Kun palaamme vaikkapa Jaakki-maan ja Kurkijoelle, koti-paikoillemme, koemme sel-laisia elämyksiä ja muisto-ja, jotka säilyvät siellä lop-puelämämme.

Markku Laukkanen
Karjalan Liiton pj.

Helmi Karjalaisten kesäkotimeren rannalla

Helmi on Helsingin Jol-laksessa sijaitseva karjalaisten seurojen jäsenille tarkoi-tettu kesäpaikka, jota vuok-rataan Helsingin kaupungil-ta. Paikkaa ylläpitää Pää-kaupunkiseudun Karjalaiset yhteisöt Pääsky ry. Kurkijo-ki-Seura on maksanut Pääs-kyn jäsenmaksun, joten Seuran jäsenillä on oikeus käyttää Helmeä.

Helmeen pääsee autolla. Yleisillä kulkuneuvoilla eli bussilla (nro 85) tullessa lähimmältä pysäkiltä on 1,5 kilometrin kävelymatka pe-rille. Kesäkodin osoite on Villinginsalmentie 7. Emän-tä on paikalla 1.6.-31.8. ja tavattavissa puhelimitse nu-

merosta (09) 698 0578. Päi-väoleskelustaan alueella jä-sen maksaa kaksi euroa ja muut kolme.

Kesäkodilla on asunto-vaunu- ja telttapaiikkoja sekä huoneita vuokrattava-na edullisesti. Huoneissa on vuoteita yhdestä neljään. Päärakennuksessa, joka on ehkä noin 100 vuotta vanha ”villa”, on oleskeluhuone sekä pienimuotoinen kah-vio sekä majoitushuoneita. Saunarakennuksessa on takkatupa ja kaksi makuu-huonetta. Molempien ra-kennusten yhteistiloissa on televisiot.

Tontilla on katettu keit-tokatos, missä on kaasugril-

Helmi eli karjalaisten kesäkotimeren rannalla sijaitsee Helsingin Jollak-sessa meren rannalla ja tarjoaa edullisen levähdyspaikan karjalaisseurojen jäsenille.

li ruoanlaittoa, makkaran-paistoa ja kahvinkeittoa varten. Majoittuvien käy-tössä on kolme venettä. Päärakennuksessa on vuok-rattavissa kokoustilat noin 20 henkilölle, ja takkatu-paan saunoineen mahtuu noin 15 henkilöä.

Pääskyn toiminnan tar-

koituksena on toimia karja-laisten seurojen yhdyssitee-nä kesäkodin vuokraukses-sa sekä yhteisten juhlien, myyjiäisten tai muiden kult-tuuri-ilaisuuksien järjestä-jänä yhdessä jäsenseurojen-sa kanssa. Jäsenmaksu seu-roilta on 15 euroa vuodes-sa.

Riitta Sainio

Ken tietää?

Kuva Pekka Kyytinen. Kurkijokimuseon kokoelma.

Tunnistaisikohan joku lukijoista kuvan pirttiin kokoontuneita miehiä? Höyläpenkki on kovassa käytössä, mutta etualalla näyttää miehillä olevan silti aikaa juttutuokioon. Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net.

Dyynit kukkivat Porissa

Nykytaiteessa on mielestäni usein ongelmallista se, että ”suuri yleisö” vierastaa sitä. Kuulee valituksia, ettei näyttelyitä ja niiden teoksia ymmärretä.. Puolisollani ja minulla oli tilaisuus tutustua Anne-Marie Kiiskin keramiikkaveistosnäyttelyyn Dyynit kukkii sen viimeisenä aukiolopäivänä 18.3. Porin Kulttuurigalleriassa.

Vieraskirjan pitkästä nimiluettelosta päätellen yleisö ei ollut ainakaan tätä näyttelyä vierastanut. Myös näyttelyn nimi vastasi sen sisältöä: dyynit kukkivat runsaasti monipuolisia merellisiä teoksia. Mukana olivat muun muassa pienoisteokset kukkapyrstöinen tyttökala ja sen parina poikakala. Eräs pienoisteos oli nimeltään Laiva pisarassa, mikä herätti ajatuksia teokseen sisältyvästä symboliikasta. Esillä oli myös useita variaatioita simpukankuoriaiheesta: kotiloita, koralleja, merivuokkoja, kukkia ja mitä aiheita itse

kukin teoksissa sitten näkikin.

Monet Kurkijoki-juhlien kävijät muistanevat Anne-Marie Kiiskin hänen ainakin kahdesti juhlien ajaksi pystyttämästään keramiikkänäyttelystä. Niiden teokset olivat paljolti kukkaaiheisia ja muotokieleltään luonnonmukaisia. Pintarakenteeltaan teokset olivat varsin karheita, hiekkaisia.

Dyynit kukkii -näyttelyn teoksissa taiteilija tuli esiin uusiutuneena; teosten muodot olivat abstrahoituneet. Värimaailmaan oli tullut sinisen ja vihreän sekä dramaattisen punamustan sävyjä aikaisempien lämpimien punakeltaisten värien rinnalle. Myös teosten pinnan sileys ja lasituksen voimakas korkeakiiltoisuus olivat uutta. Joissakin teoksissa syntyi voimakas illuusio aallon pärskäyttämästä vedestä simpukankuoren pohjalla. Oli aivan sormella kokeiltava – kuiva oli.

- En juuri suunnittele

Anne-Marie Kiiski teostensa keskellä. Etualalla on illusorien simpukankuori.

teoksiani esimerkiksi luonnostellen paperille, vaan annan idean virrata aivoista sormenpäiden kautta saven. Lopputulos on usein yllätys, kertoi keramiikkataiteilija Anne-Marie Kiiski.

Aiheen viimeisimpään näyttelyynsä taiteilija kertoi saaneensa kaipuusta pimeän ja sateisen talven keskeltä kaukaisen meren lämpimien aaltojen syleilyyn. Eipä ihme.

Isänsä puolelta kurkijokelaissyntyinen Anne-Marie haaveilee omasta keramiikkapajasta. Toivon unelman toteutuvan, sillä jään mielenkiinnolla odottamaan, millaisin teoksin taiteilija seuraavan kerran astuu esiin.

Anneli Kiiski

Sodan varjot

Aamulla varhain päivään johtaa, uutiset melskeistä sotien. Suo että turtuen emme sitä kohtaa, sanoen, se on kaukainen.

Siunaavin mielin saatamme matkaan, ryhmiä, valmiina auttamaan, paljon on heitä, Punainen risti, rientää haavoja sitomaan.

Paljon me voimme myönteisin voimin, rukous maan ääret saavuttaa, pahalla on vain hetken valta, Rakkaus kaiken uudistaa.

Jumalan käsi tähän asti Israelin on varjellut, niin on tekevä nyt ja vasta, sanassaan sen on luvannut.

Olkaamme kansojen vaiheissa myötä, päivissä tuskan ja ahdistuksen, Heimomme puolesta rukoustyötä – edestä kaikkien kansojen.

Ihmissydän niin helposti kääntyy täällä vääryyttä puolustamaan, kaikki arvot kun maailmassa taalareissa vain punnitaan.

Ylväs öljyn tahrима lintu, korkeuteen katseensa kohottaa, ihmisen ahneuden, julmuuden vuoksi, saaste aaltoihin vajooa.

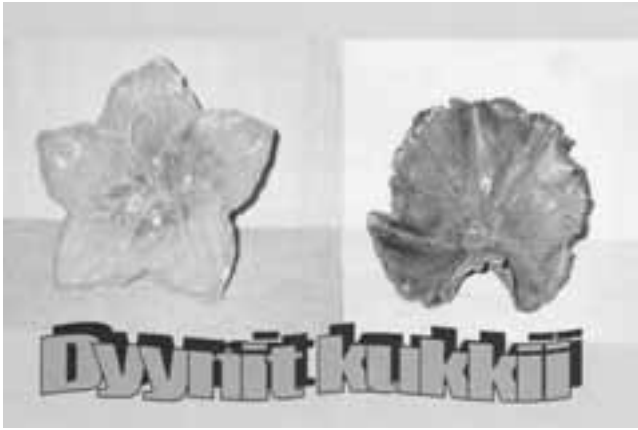
Varjele Korkein ihmiskuntaa sodan liekit vaimentaen, Sinä voit yhdellä sanalla kääntää, vihan voimaksi rakkauden.

Kasvakaamme Ihmisiksi, kasvakaamme auttamaan, jokaiselle tehtävä löytyy parempaa huomista rakentamaan.

Pohjolan puhdas raikas tuuli, hohto valkoisten hankien, kaikesta tästä iloita voimme, sydämeistämme kiittäen.

Uskomme, toivomme, rukoilemme, uusi aika sarastaa, tuhkasta on nouseva jälleen rakentaen tuhottu maa.

Selma Soikkeli

Anne-Marie Kiiski kutsui avainhenkilöitä näyttelynsä Dyynit kukkii 28.2. pidettyihin avajaisiin näin kauniilla kortilla.

Mieliin painuneet hetket

Olin omalla ”kärsimysmatkallani” yövuoteeltani kiirastorstaista Pääsiäisen yli. Samanaikaisesti miljoonat ihmiset ympäri maailmaa seurasivat Paavi Johannes Paavali II:n viimeisiä hetkiä. Minua kiinnosti tuo tapahtuma ehkä siksi, että olen saanut kunnian

käydä Vatikaanissa Pietarin kirkon aukiolla Paavin toivotellessa siunausta muun muassa suomen kielellä.

Kyseinen matka oli lähes kuukauden mittainen, ja vaikka pidin päiväkirjaa, jäi paljon kirjoittamatta hyvinikin mielenkiintoisia asioita. Vatikaanin vierailu kuitenkin jäi jotenkin aivolokeroihin muhimaan. Onhan se visiitti sen verran harvinaislaatuinen, ettei sitä päivittäin tehdä.

Kun minulla oli sairavuoteellani aikaa seurata Paavin viimeisiä elonvaiheita, heräsi muistiini jo lähes unohtunut Vatikaanikin. Muutamia kuviakin on tapahtumasta matkamuistoina matka-albumissani säilynyt. Satakunnan Terveystieteiden tutkimuskeskus ry järjesti opintomatkan vuonna 1988 muun muassa Ruotsiin, Tanskaan, Saksaan, Sveitsiin, Italiaan ja Itävaltaan. Sain sillä matkalla olla mukana ja käydä myös Vatikaanissa. Matka oli erittäin antoisa.

Kunpa aina silloin, kun tekee opintomatkvoja, olisi aikaa, näkisi vaivaa ja tekisi enemmän muistiinpanoja. Kyllä aivot ”tallentavat” jälkikäyttöä varten tapahtuneet, ellei ihminen kärsi muistinmenetyksestä: sairauksillehan emme mitään mahda. Usein tietysti, kun paljon näkee samalla kerralla, ei pidä ”tarpeellisenä” kirjata tapahtumia muistiin, vaan luulee muistavansa kuulemansa ja näkemänsä myöhemminkin. Mutta kuinka ollakaan, huolimat-

”Kuva on otettu Vatikaanin vahakabinetissa. Paavi taisi olla Pius II Johannes. En muista varmasti. Hänen suosionsa ei kuitenkaan ollut yhtä suuri kuin Paavi Johannes Paavali II:n. Minä olen kuvassa takarivissä äärimmäisenä”, kirjoittaa Aino Koppi.

tomasti ”ylös kirjattua” eivät aivotkaan pysty tallentamaan.

Kun katselin Paavin viimeisiä elonhetkiä, tuli mieleeni, tiesiköhän hän itsekään enää, missä ”mennään”. Tuo miljoonien ihmisten rakastama Paavi täytti tehtävänsä viimeiseen hengenvetoonsa asti. Suuri Jumala, johonka hän luotti,

antoi hänelle uskomattomat voimavarat selviytyä tehtävästään hyvinkin sairaana. Paavi Johannes Paavali II siunattiin haudanlepoon perjantaina 8. päivänä huhtikuuta 2005. Suomea edusti hautajaisissa pääministeri Matti Vanhanen. Suomes-täyttyi tehtävänsä viimeiseen hengenvetoonsa asti. Suuri Jumala, johonka hän luotti, kirkon arkkipiispa Jukka

Paarma ja ortodoksisen kirkon arkkipiispa Leo. Näin oli maailman yhden suuren ja rakastetun ihmisen elämänsä katkennut, mutta muistot säilyvät historian lehdillä. Lepää rauhassa. Kuvat ja kirjoitus

Aino Koppi
Noormarkku

Vatikaanissa Pietarin kirkon aukiolla. Aino Koppi on toinen vasemmalta.

Karjalaiset kesäjuhlat avaavat Lahden juhlakesän

100-vuotisjuhliaan viettävä Lahti valmistautuu vastaanottamaan karjalaiset kesäjuhlavieraat juhannusta edeltävänä viikonloppuna 17.-19.6. Tämä on suurin järjestötapahtuma Lahden tulevassa kesässä, odotetaanhan kolmipäiväisille juhlille 10 000-15 000 vierasta.

Lähes kaikki kesäjuhlien ohjelmat on sijoitettu kaupungin keskustan tuntumaan: Urheilukeskuksen Suur- ja Messuhalleihin, Sibelius-taloon, Konserttitaloon, kirkkoihin, kouluihin, kisapuistoon ja Marttalaan.

Karjalainen maraton on sen sijaan viety Lahden ulkopuolelle, ja se juostaan Artjärvellä. Karjalaisuus näkyy myös Historiallisen museon Viipuri-näyttelyssä, jossa on esillä Viipurin taidemuseosta evakuoituja aarteita.

Juhlien ohjelma on täynnä musiikkia, tanssia, iloa ja luovuutta ja urheilua, mutta myös hiljentymistä ja arvokkuutta. Nuorille on päivien aikana ikiomaa, Karjalaisen Nuorisoliiton heille järjestämää ohjelmaa, muun muassa työpaikkoja kouluissa.

Tapahtuman suojelija, pääministeri Matti Vanhanen avaa juhlat lauantaina Suurhallissa klo 14 alka- vassa avajaisjuhlassa. Lääni, Lahden kaupunki ja Karjalan Liitto tuovat omat tervehdyksensä juhlaan. Siellä tulee ensiesitykseensä ”Karjalastha miekii tulii” - soitannollinen kuvaelma, joka kertoo lahtelaisten ja karjalaisten 60-vuotisen rakkaustarinan. Keskeisessä roolissa esiintyy veteraanisoittokunta solisteinaan Raita Karpo ja Hannu Lehtonen.

Sunnuntaiaamuun kuuluvat kunniakäynnit Vapau-

den Hengettären patsaalla ja Karjalaan jääneiden muistomerkillä. Jumalapa- lanpalveluksia pidetään useassa Lahden luterilaisessa kirkossa sekä ortodoksinen vigilia Pyhän kolminai- suuden kirkossa. Ristinkir- kon jumalanpalveluksessa saarnaa Tampereen piispa Juha Pihkala. Tämä Juma- lanpalvelus radioidaan.

Upean juhlakulkueen järjestäytyminen alkaa kauppatorilla klo 11.15. Kulkue lähtee matkaan klo 12.00 ja kulkee reittiä: Kauppatori - Marolankatu -

Vapaudenkatu – Vesijär- venkatu - Aleksanterinkatu - Paasikivenkatu - Salpaus- seläncatu - Urheilukeskus - Suurhalli.

Kulkueeseen osallistuu kantajineen ainakin 400 jär- jestölippua sekä moninker- tainen määrä järjestöjen jä- seniä. Kulkueen virallinen vastaanotto on Hakkapeliit- tapatsaan kohdalla. Kulkue päättyy Suurhalliin, jossa alkaa klo 14.30 päiväjuhla. Ennen juhlan alkua ja sen päätyttyä on mahdollisuus ruokailla Messuhallin ra- vintolassa. Juhlassa esiinty- vät muun muassa Mika Pohjonen, suurkuoro sekä 72-henkinen varusmieissoit- tokunta. Karjalaista kult- tuuria ja väriä juhlaan tuo Burlakat - karjalankielinen lauluyhtye.

Matti Hilska

Täl ikkää

Täs ijäs sitä voip tehdä, mitä mielee juolahtaa. Ei tarvihe yhtää miittiä, mitä muut siint tuumaavat.

Mie piirtelen kaikenlaisii korttija. Naapuri sano: ”Ai, sie uot ruvent säästämää.” Niihä mie viime älysin.

Roskiiha ne joutuut kaupan kortitki, mintäi ei miunki. Onha sit toisil haastamist, et se luuloo olevansa parempiki.

Niihä mie vällei uskonki. Nythä täs on aikaa arvata, leikkii vaik mitä. Kulluuha aika nauraeski.

Anna

Talo Elisenvaaran Sopella

Äitini syntyi kesken hei- nätöiden 11.7.1920 leppä- pensaaseen Elisenvaaran Sopella. Isoäitini Iida Hä- mäläinen (s. Rastas) oli nuorena ujo. Hänen anop- pinsa Katri Hämäläinen oli ihmetellyt, missä heidän i- tansa oli. Hän oli löytänyt miniämensä leppäpensaasta lapsi esiliinassaan. Näin äi- tini kertoi syntymästään.

Äitini Elisenvaaran iso- vanhemmat olivat Jaakko Matinpoika Hämäläinen ja Katri Adamintytär Schwartz. Jaakko oli vai- moaan Katria 20 vuotta vanhempi. Heidän lapsiaan olivat Matti, Juho, Toivo ja Tilda. Lisäksi oli vielä tytär, jonka nimeä en muista ja

joka oli muuttanut Räisä- lään.

Vanha Jaakko kuoli, minkä jälkeen pojat eivät päässeet yksimielisyyteen isännyydestä, joten tila myytiin. Katri, Matti ja Til- da ostivat omakotitalon Eli- senvaaran asemalta. Talo tuhoutui pommituksessa. Olen nähnyt valokuvan, jossa Katri seisoo Tildan kanssa raunioilla vain savu- piipun töröttäessä pystys- sä.

Kyselin vanhaksi elä- neeltä isoisältäni Juholta ta- losta. Hän oli kovin vaito- nainen puhumaan tilasta. Pappa oli muuten kova pu- hujaja muistelija. Tulkitsin vaitonaisuudenmerkinneen

jotain salattua surua. Su- vustani tietäjät ovat poissa. Hautajaiskuvissa näkyy vain kolkkia talosta.

Kuollut äitini on aikoi- naan ympäröinyt kirjaan ”Kurkijoki kylästä kylään” (sivut 54-55) Sopelta tilan nro 102 Asikaisen perikun- ta. Adam Schwartzin puoli- so oli Anni Asikainen. Liit- tyvätkö kyseiset asiat yh- teen? Muistaako ja tietääkö kukaan enempää kyseisen tilan tarinasta? Olisin kii- tollinen kaikista tiedoista.

Raija Kastinen
Simakankatu 9
30420 Forssa

Vanha kuva Kurkijoelta

Rippikoulu-kuva Kurkijoelta

Anni Riikonen Kyröstä tunnisti Kurkijokelaisessa (nro 14/8.4.2005) julkais- tusta kuvasta viisi rippikou- lutyttöä. Kuva on otettu noin vuonna 1920 Kurkijo- ella. Vasemmalla edessä on Helmi Teräväinen Tervusta, oikealla edessä Mari Jussi- lainen (myöh. Kuusela) Ot- sanlahdelta ja hänen vieres- sään istumassa Elsa Kyl- liäinen (myöh. Taskinen) Rummunsuolta. Takarivis- sä toinen oikealta on Aino Hämäläinen Pohjiin kyläs- tä ja hänen vieressään taka- rivissä kolmantena oikealta Eeva Nenonen Korpisaa- resta. Viisi tyttöä jäi siis vielä tunnistamatta. Jospa joku vielä osaisi auttaa.

Mirja Töykkälä Alastarolta kyselee edelleen, mihinkä mah- tavat olla tämän kuvan autot matkalla ja mihin ne on pysä- köity. Olisiko kyseessä esimerkiksi martojen retki? Mirjan äiti, jonka kokoelmasta kuva on löytynyt, kuului aikoinaan Kurkijoen Marttayhdistykseen. Tiedot voi kertoa Kurkijoke- laisen toimitukseen.

Kiinnostus ”juuriin”

Mistähän johtuu, että ih- minen alkaa kiinnostua juuristaan ja esivanhem- mistaan vasta ikäännytty- ään ja silloin se on melkein aina liian myöhäistä? Usein kiinnostus herää vas- ta vanhempien tai sukulaist- en jäämistöä selvitellessä. Itselleni kävi juuri näin.

Isäni olisi muistanut paljon asioita, mutta silloin ne eivät vielä tuntuneet niin tärkeil- tä. Isän kuoleman jäl- keen heräsi uteliai- suuteni, mutta äiti oli silloin jo niin vai- keasti dementoitunut, ettei osannut eikä muistanut enää kertoa oloista lapsuutensa ja nuoruutensa Kurkijo- elta.

Erittäin hyvää ja va- laisevaa tietoa olen saanut purkaessani kummitätini Anni Tirrin jäämistöä. Siel- tä sain tietoja äitini (Terent- jeff) suvun vaiheista. Myös kummisedän Juho Tirrin suvusta oli paljon asioita.

Oli minun onneni, että

Anni-täti oli kova kirjoitta- maan asioista ja tapahtumia muistiin. Osaksi se johtui varmaan tapaturman seu- rauksena tulleesta kuorou- tumisestakin, mutta myös

Irja Vehmanen kyselee, kuka tämä leppoisan oloinen ja näköinen vanha herra mahtaisi olla.

halusta jättää tietoa jälkeen- jääneille. Sieltä tuli iloista, surullista ja aika järkyttä- vääkin tietoa. Olihan Anni- täti monen monta vuotta va- kituinen kirjoittaja myös Kurkijokelaiseen.

Tarkasti Anni-täti yleen- sä kirjoitti myös valokuvi- en taakse, kuka tai keitä ku- vissa oli ja missä kuva oli otettu. Tämä myhäilevän herran kuva löytyi kui- tenkin vasta vähän aikaa sitten kehyksestä toisen kuvan alta, eikä Anni- täti ollut kirjoittanut kuvan taakse herran nimeä.

Etupuolella näkyy heikosti, että kuvan oli- si ottanut P. Teräntö. Tunteekohan kukaan tätä leppoisan oloista herraa? Olisin hyvin kiitollinen tie- dosta, vaikka Kurkijokelai- sessa tai puhelimitse. Toi- votan kaikill kurkijokelaisill hyvää kevättä!

Irja Vehmanen
Turku puh. (02) 230 1881

Muistat sie viel...

Yksi mukavista lapsuus- ajan leikeistä oli puujaloilla kävely. Se ei kuitenkaan ol- lut mikään kovin helppo homma. se vaati melkoises- ti harjoittelua, mutta niin- hän sitä sanotaankin, että harjoittelu se vasta tekee mestarin. Kunhan vain sin- nikkäästi jaksoi opetella, niin lähtihän se sitten suju- maan oikein mallikkaasti.

Jokaisella piti olla omat puujalat, joissa jalansija oli itselle sopivalla korkeudel- la, pienimmillä kävelijöillä tietenkin tarpeeksi alhaalla. Isoilla pojilla oli joskus niin mahdolluttoman pitkät puuja- lat, että he näyttivät mel- keinpää jättiläisiltä.

Joskus pistettiin oikein kilpailut pystyyn ja yriteti- tiin tönäistä toinen alas. Voittaja oli tietenkin se, joka viimeisenä oli jaloil- laan.

Kuvassa ovat omat lap- semme 1970-luvun alussa. Sujuihan se puujaloilla kä- vely hyvin heittäkin.

Terttu Ketola

Puujalat ja Pia ja Petri Ketola kesällä vuonna 1974.

Kokoukset

Kevätkokous pidettiin 16.3. Porissa. Kokoukseen osallistui 43 henkilöä. Puheenjohtajana toimi Väinö Bragge ja sihteerinä Raija Laaksonen. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat.

Syyskokous pidettiin 9.11. myös Porissa. Tähän kokoukseen osallistui 37 henkilöä. Myös tämän kokouksen puheenjohtajana toimi Väinö Bragge ja sihteerinä Raija Laaksonen.

18 vuotta Hiitolan Pitäjäsiseuraa luotsannut Mauri Lankinen ilmoitti avaussaunoissaan, ettei ole enää käyettävissä puheenjohtajaa valittaessa. Seuran uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Jouko Hämäläinen.

Hallituksen jäsenistä erovuorossa olivat Milja Peltomaa, Sinikka Rajainmäki ja Kari Kaijo.

Valintojen jälkeen Hiitolan Pitäjäseseuran hallituksessa vuosina 2003–2005 toimivat Eino Ahokas, Terttu Ketola ja Airo Ruotsalainen sekä heidän varajäsenensä Veijo Sinkkonen (uusi). Vuosina 2004–06 hallituksessa häääävät Teuvo Savolainen, Raija Laaksonen ja Aila Niemi (uusi) sekä heidän varajäsenensä Ari Vihavainen. Vuosina 2005–2007 hallitukseen kuuluvat Milja Peltomaa, Sinikka Rajainmäki ja Leena Peltomaa (uusi) sekä heidän varajäsenensä Väinö Bragge (uusi).

Tilintarkastajiksi tarkastamaan Hiitolan Pitäjäseseuran vuoden 2005 hallintoa ja tilejä valittiin Kaija Kokko ja Aira Järvenpää. Varatilintarkastajiksi valittiin Kyösti Kekki ja Ilmari Eerikäinen.

Kokouksessa hyväksyttyyn toimintasuunnitelmaan kuuluvat muun muassa Hiitolan pitäjäjuhljen järjestäminen kaksipäiväisinä, äitiänpäiväjuhlat, tarinailat, kotiseutumatkot, kesäretki, kirkkoretki Karviaan, pilkki- ja onkikilpailut sekä kynttilätervehdys Karjalaan jääneiden vainajien muistomerille. Yhdistys osallistuu Karjalaisiin kesäjuhliin samoin Karjalan Liiton, Karjalaisseurojen Satakunnan piirin sekä muiden karjalaisseurojen järjestämiin tapahtumiin.

Järjestäytymiskokouksessaan hallitus teki seuraavanlaiset valinnat. Varapuheenjohtajana toimii Teuvo Savolainen, sihteerinä ja jäsenrekisterin hoitajana jatkaa Raija Laaksonen, rahastonhoitajana Milja Peltomaa ja pääemäntänä Airo Vihavainen. Lehdistön yhteyshenkilöinä toimivat Aino Koppi, Terttu Ketola ja Raija Laaksonen. Matkojen ja retkien järjestäjinä toimivat Milja Peltomaa ja Raija Laaksonen. Kalastusasioista vastaa Viljo Ylönen hyvine apulaisineen.

Hallitus kokoontui kahdeksan kertaa käsitellen yhteensä 74 pykälää. Kaikkiin kokouksiin osallistuivat Mauri Lankinen, Milja Pel-

Hiitolan Pitäjäseseuran 37. toimintavuosi oli täynnä tapahtumia

Evakot esiintyivät 7.8.2004 Kullaan Harjulasaa Hiitolan Pitäjäjuhljen iltamissa "Ovat juuremme Karjalassa".

tomaa ja Raija Laaksonen, 7 kertaa paikalla oli Sinikka Rajainmäki, 6 kertaa Airo Ruotsalainen, Jouko Hämäläinen ja Eino Ahokas, 5 kertaa Teuvo Savolainen, Aila Niemi ja Ari Vihavainen, 4 kertaa Kari Kaijo ja Terttu Ketola. Puheenjohtajana seitsemässä kokouksessa toimi Mauri Lankinen ja yhdessä varapuheenjohtaja Jouko Hämäläinen. Raija Laaksonen oli kaikissa kokouksissa sihteerinä.

Toimintavuoden päättyessä seuran jäsenmäärä oli 229 henkilöä kaikkiaan 50 eri kunnan alueelta. Seuraan liittyi 21 uutta jäsentä ja seurasta erosi kolme, lisäksi kahden jäsenen evakokotaival päättyi. Jäsenten ikähaitari oli 1,5 v. - 88 vuoteen. Jäseniä on samasta suvusta jopa neljästä eri sukupolvea. Jäsenmaksu seurassa oli 9 euroa.

Tarinailtoja vietettiin yhdeksän kertaa eri teemojen merkeissä. Osallistujia oli yhteensä 423 eli keskimäärin 47 henkilöä iltana kohden. Vuosi alkoi perinteisesti hengellisellä tarinailalla ja päättyi pikkujoulujuhlaan.

Juhlat

Vuoden 2004 Hiitolan Pitäjäjuhljat olivat järjestyksessään 57. ja vietettiin 7.-8. elokuuta Porissa ja Kullaalla. Juhlinta aloitettiin lauantai-iltapäivänä "Runoa ja musiikkia" -tapahtumalla, jossa mm. lausuntataiteilija Sirkka-Liisa Laaksonen esitti useita isänmaallisia ja karjalaisaiheisia runoja. Runojen ohessa kuultiin musiikkiesityksiä.

Lauantai-iltana juhljat jatkuivat Kullaan Harjulasaa iltamilla, jossa teemana oli "Ovat juuremme Karjalassa". Perinteisen iltamiohjelman jälkeen jatkui ilta juhlatanssiaisilla.

Sunnuntaiaamuna kokoontui juhlaäki Teljän kirkossa järjestettyyn messuun, jossa saarnan piti kirkkoherra Helge Ranta. Kukkatervehdyksen Sankarivainajien ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkeille veivät Elli ja Aarno Kiuru sekä Leena Peltomaa ja Teuvo Savolainen.

Pääjuhlassa Porin Palmgren-opistolla juhlapuheen piti maisematutkimuksen professori Maunu Häyrynen. Tutkimukseen osallistuva FM Kirsi Niukkanen käytti juhlassa myös puheenvuoron. Seuramme puheenjohtajan Mauri Lankisen tervehdyssanojen jälkeen saimme nauttia monipuolisesta ja korkeatasoisesta ohjelmasta. Tarjolla oli erilaisia musiikkiesityksiä, lausuntaa ja pakinoita. Saimme myös kuulla nuoremman polven ajatuksia.

Ajattelamisen aiheita antoi päätössanoissaan myös Hiitola-säätiön puheenjohtaja Pauli Puttonen. Tilaisuuden juonsi tyylikkäästi Salla Lankinen. Tietysti yksi tärkeä osa juhlissa on myös tuttuja tapailminen ja kuulumisten vaihtaminen, ja kahvin juonnin lomassa kuuluvasta iloisesta puheensorinasta huomasi, "ett' nyt on kyl' karjalaiset liikkeellä".

Keväistä kokoperheen äitiänpäiväjuhlaa vietettiin seurakuntakeskuksessa. Ohjelmansuorittajina oli runsaasti hiitolaista jälkipolvea tuomassa oman panoksensa tähän lämminhenkiseen juhlaan. Varmasti kukitetut äidit kuten muutkin juhlavieraat nauttivat näistä nuorten- ja vähän varttuneempienkin esityksistä. Puheen äideille piti Hiitola-säätiön asiamies Kari Rajainmäki.

Seurakunnan tervehdyksen juhlaan toi kirkkoherra Kari Erkkola. Yhteislaulut

säesti Toivo Lankinen. Tilaisuuteen osallistui 82 henkilöä, ja sen juontajana toimi Jouko Hämäläinen.

Kotiseutumatkot

Hiitolan Pitäjäseseuran toimesta järjestettiin vuonna 2004 neljä kotiseutumatkaa, joihin osallistui yhteensä noin 125 henkilöä. Perinteisesti jokainen kotiseutumatka on aloitettu menneitä sukupolvia muistaten. Juhlavalta tuntui tälläkin kertaa kulkea hautausmaahan ja kirkon muistomerkeille Hiitolan kirkonkellon soidessa, nyt tosin enää vain ääninauhalta.

Tapahtuman juhlavuutta lisäsi yhdessä laulettu suvivirsi ja matkalaisten viemä kukkatervehdys. Myös Sankarivainajien muistomerkillä koettiin herkkiä hetkiä. Muistomerkkien ympäristössä järjestettiin matkan aikana myös siivoustalkoot, lisäksi suoritettiin mittauksia hautausmaahan paikanantamiseksi.

Kotiseutumatkan yhteydessä laskettiin kukkatervehdys myös Ihantalan muistomerille. Matkojen kohokohtana on tietysti aina käyskentely entisillä kotitahuvilla. Myös Linnavuorella laulamamme "Jo Karjalan kunnailla lehtii puu" viestitti tervehdyksemme entiselle kotipitäjällemme Hiitolalle.

Majapaikassamme kuuluivat illat rattoisasti yhteisten laulu- ja muisteluiltojen merkeissä. Kotiin lähtiesämme nousi monien mieleen muistot täysin erilaisista lähtötunnelmista 60 vuotta aiemmin, jolloin jouduimme sulkemaan silloisten kotiemme ovet lopullisesti.

Elokuussa tehty kesäretki suuntautui Reposareen, ja se tehtiin uudella Charlotta-risteilyaluksella. Laulellen ja soitellen matka su-

juikin rattoisasti kauniita jokimaisemia ihailen. Tapahtuman vihteestä huolehtivat "Evakot", retkeen osallistui 66 henkilöä.

Kalastus ja urheilu

Maaliskuussa 2004 Mouhijärven jäällä kisailtiin seuran parhaiten pilkkijöiden titteleistä. Voitto niin miesten- kuin naisten-kin sarjassa meni Savolaisille. Kaukon voittosaalis oli 5,820 kg ja Armin 4,140 kg. Kilpailuun osallistui yhteensä 19 pilkkijää, joiden neljän tunnin urakka tuotti yhteensä noin 26 kilon kalansaaliin.

Elokuussa samassa paikassa kilpailtiin kesäonginnassa. Onkiminen tapahtui kirkkoveneestä, ja tunnelma oli lähestyvistä ukkosnilmasta huolimatta korkealla. Voittajaksi selvisi Seppo Kaljunen 560 grammallaan. Naisten sarjan voitti 250 grammallaan Raija Laaksonen. Täl-

lä kertaa oli Ahti huomattavasti kitsaammalla tuulella, ja 13 onkijaa saivat yhteensä vain noin 2,7 kiloa kaloja. Kaikki kalat hyväksyttiin kilpailukaloiksi.

Myös Hiitolassa ongitettiin elokuussa kilpaa, ja pitäjäseseuran joukkue sijoittui hienosti toiselle sijalle 570 grammallaan. Seuramme osallistui myös piirin järjestämiin pilkkikilpailuihin, joissa joukkueemme sijoitus oli toinen. Henkilökohtaisen kilpailun voittajana oli seuraamme edustanut Armi Savolainen.

Urheilun sarjaltakin on saavutettu hienoja tuloksia. Karjalan maratonilta omasta sarjastaan toi Ari Vihavainen voiton, ollen tuloksellaan myös koko maratonin toiseksi nopein. Myös triathlonin MM-kisoissa Ari oli upeasti kahdeksas. Porin Karjala-Seuran järjestämässä liikuntatapahtumassa seuraamme edustanut joukkue voitti möllyn peluun.

Muuta toimintaa

Seuramme lauluryhmä Evakoilla oli myös vilkas toimintavuosi. Esiintymisiä kertyi vuoden aikana 14, lisäksi "meijä pojat" Tarmo ja Ari sooloilivat useita kertoja. Esiintymisistä mainittakoon mm. äitiänpäivät, pitäjäjuhljat, iltamat, syntymäpäivät, Karjalasta lähdön 60-vuotisjuhlat, sauna-illoja, joulujuhlia, risteily, säätiön leiri ym.

Harjoituksia ja lauluiltoja toistemme kodeissa pidettiin 11 kertaa. Tänä vuonna tuli kuluneeksi viisi vuotta Evakot-ryhmän ensiesiintymisestä.

Vuoden aikana on järjestetty piirakoiden leipomisen opetusta, osallistujia 23 henkilöä, ja viety jäsenperheeseen syntyneelle poikavauvalle rotinat. On tervehditty säätiön leiriläisiä tarjoten heille piirakkakahvit ohjelmatuokion kera. On viety kynttilätervehdys Karjalaan jääneiden vainajien muistomerille pyhäinpäivänä, itsenäisyyspäivänä sekä 4. adventina, jolloin pienimuotoiseen tapahtumaan osallistui 52

Hiitolaista jälkipolvea eli Tytti ja Matti Rajainmäki laulamassa Hiitolan Pitäjäseseuran järjestämässä äitiänpäiväjuhlassa. Pienten esiintyjien isä on Hiitola-säätiön asiamies Kari Rajainmäki.

henkilöä.

On osallistuttu Joensuuissa Karjalaisiin kesäjuhliin. Seuran lippua kulkeessa kantoi Ari Vihavainen airueinaan Airi Vihavainen ja Raija Laaksonen. Hiitolan kilpeä kantoi Teuvo Savolainen, Milja Peltomaan ja Rauni Kaijan toimiessa airueina. On myös osallistuttu lukuisiin muihin Liiton, Piirin ja eri karjalaisseurojen järjestämiin tapahtumiin.

Harrastustoiminnan puitteissa kuuluu Laatokan Laulajat -kuoroon useita seuramme jäseniä. Jäsenemme ovat myös lähettäneet runsaasti kirjoituksia Kurkijokelaiseen ja Karjalaan samoin myös muihin lehtiin. Kotiseutumattojen yhteydessä on Hiitolaan toimitettu runsaasti käytettyä vaatetavaraa annettavaksi vaateapua tarvitseville.

Seuramme toimesta onnittelimme 12 tasakymmeniä täyttäneitä jäsentämme tai yhteistyökumppaniamme. Muistimme lisäksi Hiitolan standardilla Terttu Ketolaa, Milja Peltomaata, Sinikka Rajainmäkeä ja Kari Kaijoa, Onnittelimme myös 50-vuotiaasta Hiitolalaiset ry:tä. Lisäksi oli ilo lähettää kahteen jäsenperheeseemme vauvaonnitte-lut. Seuramme esitti myös surunvalittelut kahden poisnukkuneen jäsenemme omaisille.

Myös vuonna 2004 saimme vastaanottaa tunnustusta vuoden 2003 vilkkaasta toiminnasta. Valtakunnallisessa Karjalan Liiton toimintakilpailussa pitäjäseurojen sarjassa olimme hienosti kolmantena ja saimme vastaanottaa siitä kunniakirjan. Piirin toimintakilpailussa seuramme sijoittui ensimmäiseksi ja sai haltuunsa nyt jo toiseksi vuodeksi peräkkäin komean pokaalin. Toimintapisteitä keräsimme yhteensä 637.

Kiitokset

Lämmin kiitos seuramme saamasta taloudellisesta tuesta Hiitola-säätiölle, Suodenniemen Säästöpankille ja Sampo Pankille. Kiitokset myös Leena ja Hannu Karvoselle kirkkoveeneen kuljetuksesta ja letutukesteistä. Suurkiitos kaikille ohjelmansuorittajille, seuran emännille ja kaikille teille, jotka työpanoksellanne olette olleet mukana seuran toiminnassa.

Kiitämme myös lahjoituksina saamistamme kilpailu- ja arpajaisvoitoista. Lopuksi isot kiitokset teille kaikille, jotka olette osallistuneet lukuisiin järjestämiimme tilaisuuksiin. Me kaikki yhdessä olemme olleet vaikuttamassa seuramme hienoon menestymiseen.

”Jatketaa ielleeki sam-maa mallii....”

*Puheenjohtaja
Jouko Hämäläinen
Sihteeri
Raija Laaksonen*

Grieben-talo pohjois-Saksassa Lyypekin lähetyvillä.

Mellilän Hirsityö Oy on kasvavalla vauhdilla näyttänyt mainetta tuotteillaan ympäri Euroopan. Tuotannosta viennin osuus on yli 90 %, josta suurin osa menee Saksaan 12 saksalaisen jälleenmyyjän kautta.

Mellilän Hirsityön on perustanut Leif Erlund vuonna 1978. Vaimonsa Sirkka-Liisan (s. Hartikka) kanssa he joutuivat sotien jälkeen jättämään Kurkijoen, jolloin edessä oli muutto tuntemattomaan. Heidän evakkotaipaleensa päättyi Piltolaan, jossa pienviljelijöinä he tienasivat elantonsa ja kasvattivat viisi lastaan. Ilse-tytär löysi elämäntehtävänsä muualta, mutta neljä raavasta poikaa ovat sittemmin jatkaneet Hirsityöllä isänsä viitoittamalla tiellä.

1970-luvun lopulla ja 1980-luvun alussa tuotteet olivat pääsääntöisesti pyörö- ja ponttihöylähirsituotteita. 1980-luvun loppupuoli oli aikaa, jolloin energian hinta alkoi rajusti nousta ja rakennuksissa alkoi ilmetä entistä enemmän homeongelmia. Leif Erlund päätteli älykkäänä miehenä, että koska jotkut sata vuotta vanhat rakennukset olivat edelleen loistokunnossa ja jotkut uudet vastikään rakennetut talot olivat homeessa, rakentamisessa oli menty pahasti hakoteille.

Erlund tutki, miten talot oli tehty sata vuotta aikaisemmin, ja siitä oikeastaan alkoi Erlund-talon kehitys. Hän kehitti hirsitalon, jossa ei käytetä muoveja eikä tuulensuojalevyjä, vain puuta ja puunjohdannaista ekovillaa seinissä.. Kun nämä laitetaan Erlund-talon seiniin oikeissa mittasuhteissa ja oikeassa järjestyksessä, niin ei ole ihme, että tänä päivänä taloa pidetään joissakin ammattilaispiireissä maailman parhaana.

Kiitoksia ja mainetta

Englannin MTV4 on neljän vuoden ajan lähettänyt ohjelmasarjaa ”Greatest Design” (Me rakennamme). Tämä kerran viikossa lähetettävä ohjelma kertoo kussakin tunnin pituisessa jaksossaan erityylisten rakennustavoista ja rakennuksista ympäri maailman. Yhdessä jaksossa näytetään esimerkiksi, miten eskimot tekevät iglunsa, toisessa osassa taas, miten Afrikassa tehdään lantamajoja, ja edelleen, miten jenkit rakentavat pilvenpiirtäjiä jne. jne.

Ohjelmasarjaa tekevä englantilainen toimittajaryhmä, joka koostuu rakennusinsinööreistä ja arkkitehteistä, valitsi nimenomaan Erlund-talon Suomen ja Mellilän Hirsityön edustajaksi tähän ohjelmasarjaan. Vuosi sitten kuvausryhmä kävi kuvaamassa Erlund-talon valmistuksen aina metsästä valmiiseen

Erlund-talo nousemassa maailman huipulle

taloon asti. Filmi on nyt valmis, ja se lähetetään Englannin MTV4-kanavalla 27. päivänä kuluva kuu-ta.

Nyt jo tiedetään, että ohjelman lopuksi toimittajat arvioivat Erlund-talon sarjan parhaaksi taloksi. He perustelevat ohjelmassa sanomaansa muun muassa seuraavasti: ”Erlund-talo sopii asumukseksi mihin päin maailmaa tahansa. Se suojaa asukkeja talvella pakkasilta ja kesällä kuumuudelta. Rakenteissa ei käytetä muoveja eikä tuulensuojalevyjä, siksi talo hengittää luonnollisesti eikä koskaan homehdu.”

Myös VTT on ollut tutkimassa taloa ja todennut muun muassa, että Erlund-talon energiankulutus on lähes puolta pienempi kuin ulkoasultaan vastaavannäköisissä taloissa. Englantilainen toimittajakunta arvosti talon nopeaa pystytystä sekä sitä, että rakentamisessa ei tule laisinkaan hukkaa. Talon loppuhinta jää heidän mielestään varsin kilpailukykyiseksi, ja puolta pienempi energiankulutus näkyy energialaskussa.

Sisäkuva Edmunsonin takka/seurustelu-huoneesta. Kohde sijaitsee etelä-Englannissa.

Tässä ohjelmassa he visioivat, että jos kaikki asuisivat Erlund-talossa, kaikilla olisi keskimäärin parempi olo, energiaa säästyisi jne.

Toivottavasti joku Suomen TV-kanavista lanseeraisi jotain tällaista. Saisi kait ne ”Kauniit ja Rohkeatkin” tulla, mutta todella mielenkiintoinen ohjelmasarja olisi myös tämä Englannissa suosittu Greatest Design.

Työnjako

Mellilän Hirsityö on alkanut panostaa enemmän

myös kotimaan myyntiin. Erlundin pojista Tomilla on toimitusjohtajan tehtävät. Kai hoitaa Saksan jälleenmyyjät, missä sekä tilausten käsittelyssä hänellä on kädet täynnä. Allan suunnittelee ja piirtää talot ja laskee tarjoukset, Kim on puolestaan pystytys- ja asennusvastaava.

Vuoden vaihteen jälkeen kotimaan myyntiin on tullut mukaan sahateknikko Juhani Eklund. Myös tämän vanhemmat ovat Kurkijoelta, Rummunsuon Kauneesta kotoisin. ”Tehtävini

on organisoida kotimaan myynti, ja tämä tehtävä on minulle kovin mieluinen”, kertoo Juhani Eklund ja jatkaa: ”Ympäri käydään ja yhteen tullaan, voisi sanoa. Nimittäin ollessani vuonna 1978 Puolimatkan sahalla myyntihommissa myin Leif Erlundille Mellilän Hirsityön ensimmäiset parrut ja lankut.”

”Oma ajatteluni rakentamisesta ja rakennuksista on tasan tarkkaan samanlainen, kuin mitä Hirsityön tuotteissa koko ajan toteutetaan. Helsinkiin, Turkuun, Tampereelle, Forssaan, Riihimäelle ja Jyväskylään olen löytänyt sopivat myyjät, ja tarkoituksenneamme on nostaa Erlund-talo ja muut Hirsityön tuotteet ns. nimituotteiden rinnalle”, sanoo Eklund.

Eklund jatkaa muistelemistaan: ”Muistan Leif Erlundin hyvänä ja auttavana ihmisenä. Hän auttoi lähimmäisiään silloin, kun apua todella tarvittiin. Hänenlaisiaan ihmisiä on todella harvassa. On ilo olla nyt poikien kanssa markkinointimassa Erlund-talossa. Jokainen myyty Erlund-talo on omalla tavallaan esimerkillisen isän ja miehen, Leif Erlundin muistomerkki.”

Raija Hjelm

Kim Erlund lähdyssä valmennuslenkille! Kurkijokelaista hevosperinnettä vaalitaan näin Ypäjällä.

■ 1905 Kurkijoelle perustettiin Marttayhdistys. Venäjän viimeinen keisari Aleksanteri II yritteli meilläkin vielä monta vuotta määrittää kaapinpaikkaa.

1906 L. K. Relander ja Signe Maria Österman solmivat avioliiton. Suomessa kaikki 24 vuotta täytäneet saivat luvan äänestää.

■ 1909 Sorjoon valmistui suomenkielinen kansakoulu. Minulle syntyi äiti. Annettiin maanvuokra-asetus: torpan, lampuotitilan ja mäkityn vuokrasopimus piti tehdä vähintään 50 vuodeksi. Kurkijoella pidettiin Maamiesopiston kantakirjahevosten paraati.

■ 1910 Kurkijoella olivat suosiossa seuraavat tyttöjen nimet: leva, Mari, lita ja Anni. Pojilla vastaavasti: Pekko, Juhana, Tuomas ja Antti. Maastamuutto rapakon taakse vauhdittui.

■ 1912 Tukholman olympialaisissa Hannes Kolehmainen juoksi kolme kultamitalia.

■ 1915 STT eli Suomen tietotointo perustettiin. Keisari Nikolai II pistäytyi Helsingissä.

■ 1917 Suomesta tuli itsenäinen. Kahakointi ja pula-aika jatkuivat.

■ 1919 Kieltolaki voimaan. Äitienpäivää alettiin viettää.

■ 1920 Kurkijoella paljastettiin vapaussodan patsas. Ruoan ostokortit voimassa.

■ 1921 Säädettiin oppivelvollisuuslaki. Lotta Svärd -järjestö perustettiin.

■ 1922 Akateeminen Karjala-Seura perustettiin. Presidentti Ståhlberg kävi Elisenvaarassa.

■ 1924 Pariisin kisoissa Paavo Nurmi juoksi kaksi olympiakultaa.

■ 1925 Lauri Kristian Relander valittiin Tasavallan Presidentiksi. Hän teki valtiovierailun Ruotsiin ja Viroon ja sai palkakseen ”Reissu-Lassi” -nimen. Kurkijoen uusi hautausmaa vihittiin käyttöön. Tuleva olympiavoittaja Veikko Hakulinen syntyi. Ruotsin kuningas Kustaa V kävi Elisenvaarassa.

■ 1926 Kenraaliluutnantti Lauri Koho syntyi. Suomen Yleisradio perustettiin, ja Markus-sedän lastentunnit alkoivat. Pres. Relanderin isän hautajaiset Kurkijoella.

■ 1927 Toukokuun 4. päivänä pres. Relander ja vaimonsa Signe hakivat virkatodistuksen talon ostoa ja huudatusta varten. Näytte-

NIKOLAI II

Pres. RELANDER

Talvisodan kaksi orpoa, veljeni OLAVI ja MINA.

ESTONIAN pelastusvene

V. LINNA ja TUNTEMATON

lijä Aku Korhonen (synt. Käkisalmissa) palveli Kurkijoen apteekissa. Syyskuun 1. päivänä aloitti Elisenvaaran yhteiskoulu toimintansa.

■ 1931 P. E. Svinhufvudista tuli presidentti. Pres. Relander kävi Kurkijoen maatalousnäyttelyssä. Vuoden lopussa minä potkin kapaloissa ja huusin pää punaisena.

■ 1932 Elisenvaaran yhteiskoulun lukoluokat aloittivat syyskuussa toimintansa. Kieltolaki kumottiin.

■ 1935 Kiehlitaistelu kiihtyi. Sukunimiä vaihettiin ahkerasti suomenkieliseksi.

■ 1937 Raholan koulu valmistui. Kyösti Kallion tuli presidentti. Kansaneläkelaki säädettiin. Suomessa oli 36 kaupunkia. Sortavalassa oli asukkaita n. 4 700, Käkisalmissa n. 4 400.

1939 Neuvostoliitto hyökkäsi 30.11. maahamme, talvisota sytyi. Sokerin säännöstely alkoi.

■ 1940 Sotatoimet päättyivät 13.3. Minusta oli tullut orpo. Isä kaatui ja katosi jäljettömiin jonnekin Taipaleen maastoihin. Huopatossut, kova sana. Ryti presidentiksi. Leipäviljan ja maidon säännöstelyt alkoivat. Elisenvaaran

asema paloi 19.2.

■ 1941 Kesäkuussa Neuvostoliitto aloitti jälleen pommitukset maassamme. Suomi vastasi tulitukseen. Taas alkoi sota ja Karjalan heimon kärsimykset. Lopotti suomalaisille 10.9.1941.

■ 1944 Ryti erosi, tilalle valittiin Mannerheim. Meistä tuli evakkoja, tynkä Suomi oli lähes kaikkien määränpäänä. Vain 19 halusi jäädä sinne. Kurkijoen Aromäestä lähti 173 päätä käsittävä lehmäkaravaani hoitajineen pitkälle marsille 5.9. klo 14. Kyyneleet poskilla.

■ 1945 Maanhankintalaki siirtoväen asuttamiseksi laadittiin. Kova puute kaikesta. Itkut itketiin ja yritettiin sopeutua. Lapin sota päättyi.

■ 1946 Mannerheim erosi presidentin tehtävästä, tilalle tuli Paasikivi. Siirtolaiset etsivät uutta juurtumipaikkaa. ”Mitä tänne tulitte, ryssät?” annettiin mennä toisesta korvasta ulos.

■ 1948 YYA-sopimus allekirjoitettiin. Evakot rakensivat. Lapsilisälaki voimaan.

■ 1952 ... ja evakot rakensivat. Sotakorvaukset voittajalle tulivat maksetuiksi. Olympialaiset Helsingissä.

■ 1953 Kansa hurrasi: ”Kiri, kiri, Haku-Veikko.” Evakoilla taas omaa multaa kynsien alla!!

■ 1954 Säännöstely päättyi ja Markus-sedän lastentunnit. Linnan Tuntematon sotilas ilmestyi.

■ 1955 Edvin Laine filmasi Tuntemattoman sotilaan.

■ 1956 Presidentiksi valittiin Urho Kekkonen. Yleislakko, joka kesti kolme viikkoa.

■ 1960 Marsalkan ratsastajapatsas paljastettiin. Maastamuutto alkaa.

■ 1963 Laki äitiys- ja päivärahas- ta voimaan. Rahan uudistus: 100 mk muuttui 1 mk:ksi.

■ 1965 Veikko Hakulinen päätti kilpailu-uransa Norjassa ampu- mahiikidon MM-kultaan.

■ 1969 Keskiolut tuli maitokaup- poihin ja sai paljon pahaa aikaiseksi.

■ 1972 Äänioikeusikäraja laski 18 vuoteen. (Nyt jotkut ajattelemattomat esittävät ikärajaksi 16 vuotta.) Kurki-Säätiö julkaisi kirjan Kurkijoki kylästä kylään.

■ 1977 Kurkijoki sodasta evakoon -kirja ilmestyi.

■ 1982 Koivisto presidentiksi. Kurkijoelle eivät nämä sanat jääneet: liitta, koppineula, vanari, tovenki, liekku, purtsa, verski, va-

nunki ja monet muut...

■ 1984 Ulkoministeriö teki viralisen vierailun Kiinaan. Paavo Väyrynen nolasi siellä itsensä nousemalla Ming-dynastian hautalaakossa kivihevosen selkään. Nyt ympärillä on aita.

■ 1986 Meillä hyväksyttiin naispappeus. Pres. Kekkonen kuoli. Kurkijoki kuvat kertovat –kirja ilmestyi.

■ 1991 Kurkijoen kirkko korjaustelineineen poltettiin maan tasalle. Irtaimisto ja alttaritaulu ovat talletettuina Loimaan seurakunnan tiloissa. Lamakausi alkoi. Pellot pakettiin ja golf-kentäksi.

■ 1992 Suomen väkiluku ylitti viisi miljoonaa. Neuvostoliitto muuttui Venäjäksi.

■ 1994 Ahtisaari presidentiksi. Työttömiä yli puoli miljoonaa. Suomen historian ensimmäinen eduskunnan naispuhemies Riitta Uosukainen. Autolautta Estonia upposi vieden mukanaan 851 ihmistä. Kurkijokelainen Suomen Paras Paikallislehti.

■ 1995 Ikimuistoinen Laatokka-kierros veteraanien kanssa. Runtukka muistui taas mieleen. Suomi, Ruotsi ja Itävalta liittyivät Euroopan unioniin. Koskenkorvapullo maksoi 82 mk.

■ 1996 Ilmestyi jo toinen painos kirjasta Kurkijoki kylästä kylään.

■ 1997 Istutin Kurkijoen evakoille nimikkotammen Lohjalle. Pres. Relanderin lapsuudenkodin seinälle Kurkijoella laitettiin muistolaatta.

■ 2000 Uusi tuhatluku. Suomen ensimmäinen naispresidentti Tarja Halonen astui virkaansa. Valtioneuvos Johannes Virolainen kuoli.

■ 2002 Suomen markan (ja itse- näisyyden) hautajaiset, euro otettiin käyttöön. Pres. Koivisto tätä mieltä: “Suomella on maata riittävästi, eikä Karjala-kysymystä ole.”

■ 2003 Polttivat meiltä Kurki-hotellin. Siellä se meidän Tamma-Karjalamme 17 kukkulan- sa kanssa lahoaa omaan mahdolluuteensa. Ahokkaan Teuvo täytti 70 vuotta.

■ 2005 Kurkijoen martat viettävät 100-vuotisjuhliaan. Onnea. Tämä ”korkean tason” sivistys- valtio on onnistunut ottamaan valtionlainaa sinun, minun ja hentun- liisan nimiin 12 000 e.

Onerva

Terveyskeskuksessa ja teurastamossa

Kirjeenvaihtajamme Miriam kirjoitti Paragvasta 27.1.2005 kirjeen kotiinsa Yhdysvaltoihin, josta hänen isänsä Urpo Heinonen lähetti sen suomeksi käännettynä Kurkijokelaiseen.

Happy New Year eli Hyvää Uutta Vuotta!

Loma Plata muistuttaa minua Texasista. Täällä on hyvin tasaista, pölyistä ja erittäin kuumaa. Yleensä lämpötila ei laske alle 30 Celsius-asteen näin kesällä.. Chacoa, minne mennöniitit tulivat 1920-luvulla, he kutsuivat Inferno Verdeksi eli Vihreäksi Helvetiksi. Täällä voi ajaa tuntikausia näke-

mättä asutusta. Joskus tulee vastaan ratsun selässä ja sombrero päässään iso saksalainen mies, joka on kaitsemassa karjalaumaansa.

Viimeisimmän kuukauden olen työskennellyt Clinica Indigenassa, mikä on alkuperäiskansalle tarkoitettu terveyskeskus. Kaupungin nimi on Pasempo'o. (Indigena tarkoittaa alkupe- räiskansaa. Kutsun heitä tästä lähtien intiaaneiksi, mikä on kääntäjän ottama erivapaus.) Teen pääasiassa heille rekisterikortteja, joka oikeuttaa heidät saamaan tarvitsemansa hoidon.

Kaksi viikkoa sitten terveyskomitealla oli kokous, ja minut esiteltiin klinikan henkilökunnalle kuten myös paikalla olleille yhdyskunnan jäsenille. Suun-

nitelma on, että kulkisin talosta taloon ja kertoisin ympäristön siisteyden tärkeydestä samoin kuin henkilökohtaisesta siisteydestä (hygieniasta) kuten hampaitten harjaamisesta ym.

Toinen projekti minulla on sellainen, että kuljen Chacon alueella kylästä kylään tekemässä tutkimusta siitä, mitä ihmiset todella tekevät jokapäiväisessä elämässään. Tarkoituksena on säilyttää ja tukea heidän elintapojaan. Minun tulee myös ottaa selville, minkälaisia markkinointimahdollisuuksia heidän tuotteillaan olisi. Minulle se on hyvin mielenkiintoinen

projekti: on kuin tekisi väitöskirjaa, vaikka siitä tässä ei ole kysymys, mutta voin käyttää antropologian oppejani, joita koulussa sain.

No, se työasioista. Nyt minulla on silmätulehdus molemmissa silmissäni, kuulemma tomun ja kuumuuden takia. Vähän ennen sairastumistani minulla oli tilaisuus tutustua ryhmään argentiinalaisia business- ja maatalousalan asiantuntijoita. Nämä halusivat tutustua menoniittien business-strategioihin. Retken oli järjestänyt Loma Platassa toimiva maataloushallinnon haara.

Tapasimme aamulla paikallisen co-operatiivin johtajat ja vierailimme maitofarmilla. Sitten teimme retken teurastamoon. Koke-

mus oli minulle hirvittävä. Seurasimme, kun nautoja teurastettiin. Niitä ajettiin sähköpiiskoilla ramppia pitkin areenalle, jossa niille annettiin sähköshokkeja, kunnes ne lysähtivät. Sitten iso oveni aukesi ja iso koukku laskeutui ja ruho nostettiin ylös yhdestä jalasta.

Toivottavasti eläin olisi tuossa vaiheessa tiedoton. Mutta yksi ei ainakaan ollut, koska potki vastaan ja yritti seisoa vapaalla jalallaan. Se jatkoi vielä ilmassa potkimistaan vapaalla jalallaan siihen asti, kunnes ylemmällä lavalla seisova mies katkaisi elikon sarvet ja repäisi nahan pois päästä. Eläin potki vielä, kun toinen mies viilsi mahan auki jal-kojen välistä alkaen alas kylkiluihin ja veti nahan

pois ruhon puoliväliin. Sen jälkeen koukku siirtyi eteenpäin. Sitä en nähnyt, mitä sen jälkeen tapahtui, mutta siinä oli jo minulle kylliksi.

Teuraaksi vietävien sikojen kiljunta jäi mieleeni niin kovin, että kuulin sitä vielä nukkumaan mennessäni. Tosin täytyy sanoa, että paikka oli erittäin siisti, mutta vierailu lujitti yhä enemmän uskoani pysyä kasvissyöjänä. Oli miten oli, olen hyvilläni, kun me- nin, mutta olin todella järkyttynyt siitä, mitä näin. Tässä kaikki tällä kertaa.

Love you all mucho eli rakastan teitä kaikkia oikein paljon,

Miriam

Aili Nevanperä muistelee

Osa 1

Aili Nevanperä s. Turunen asuu nykyään Ilmajoella, mutta on viettänyt lapsuudenkesiään ja joitakin talvilomiaankin mummolassa Kurkijoen Rummunsuolla. Hän on kirjoittanut noilta ajoilta muistikuviaan ylös ja lähettänyt ne Kurkijokelaiseen, joka julkaisee ne meidän kaikkien iloksi ja luettavaksi.

Kauan aikaa sitten muutti Lumivaaran pitäjän Kalksalon kylästä Kurkijoen pitäjän Rummunsuon kylään Simo Laurinpoika Veripää. Hänen vaimonsa oli Anna Torikka. Heillä oli kaksi poikaa Heikki ja Pekka. Heikki avioitui Anni Kylliäisen kanssa. Heikki ja Anni saivat kolme lasta: Aina, Alinan ja Eemilin. Alina oli äitini.

Alina-äidilläni oli sukulaisia Elisenvaarassa. Siellä kyläillessään hän tutustui isääni Eino Turuseen, mikä johti siihen, että heidät vihittiin vuonna 1925. Isäni oli Valtionrautateiden palveluksessa Elisenvaaran asemalla, mutta hän sai pian siirron Harjun pitäjän Jänisjärven asemalle. Hänen kesälomillaan vierailimme usein Rummunsuola mummolassa, joskus myös talvella.

Heikki Veripään talo sijaitsti metsänreunassa. Metsän ja rakennusten välissä, kallioisessa rinteessä oli kylätie. Talon välittömästä läheisyydestä alkoivat viljelyspellot. Kylä oli osittain mäkien ympäröimä. Yksi mäki erottui muista, se kohosi ylväänä viljelysmaiden takana. Mummolani ja kolme muuta taloa olivat kahden notkon välissä. Minulle on kerrottu, että toinen olisi ollut Suonotko ja toinen Riihinotko. Tässä kauniissa kylässä sain käydä lapsuudessani eli vuosina 1927-1939.

Ukko sairasti

Ensimmäisestä matkasta mummolaan muistan sen, että se tapahtui talvella. Minulle on kerrottu, että tuolloin oli ollut kova pakkanen. En tainnut olla vielä ihan kolmivuotiaskaan, mutta mieleeni on jäänyt se, että Heikki-ukko oli hevosella asemalla meitä vastassa. Muistan myös sen, että rekeen mentyämme meidät peiteltiin sinne erittäin hyvin.

Vuosien varrella olen monesti ihmetellyt sitä, että ukko oli meitä tullut tuolloin hakemaan, vaikka hän sairasti jo silloin vakavaa sydänsairautta. Senkin muistan vielä, kuinka kovaa vauhtia hevonen juoksi, ja aisakello ja kulkuset kilisivät. Mitään muuta siitä kyläreissusta ei ole mieleeni jäänytkään.

Mummo ja ukkokin kävivät meillä Jänisjärvellä. Heikki-ukko oli kätevä käsiään. Hän oli itse tehnyt meille joitakin leikkikaluja tullessaan. Ihmettelin silloin, miksi ukko lepäili meillä niin usein, mutta myöhemmin olen ymmärtänyt, että hän oli hyvin sairas ja väsynyt.

Kolmas ja viimeinen muistikuvani hänestä on,

kun näin hänet arkussa. Taitaan Isä oli kutsunut hänet ajasta iäisyyteen 24.11.1931. Saatuaamme kutsun lähdimme hautajaisiin. Mummolassa meidät vietiin talon lähellä sijaitsevaan riiheen. Hyvin hämärästi muistan, että katosta riippuvien köysien varaan oli laitettu lautoja, ja niiden päällä oli vainaja arkussa. Muistan, että minusta tuntui erittäin pahalta, suorastaan käsittämättömältä. En ollut sellaista ennen nähnyt enkä kokenut.

Hautajaispäivänä oli ukon arkku siirretty talon rappusten viereen. Arkun kansi oli avattu. Saattoväen ollessa arkun ympärillä otettiin valokuva. Mitään muuta ei ole mieleeni senkertaisesta mummolan matkasta jäänyt.

Alina-äitini on kertonut, että hän kasvoi kristillisessä kodissa. Varsinkin pyhisiin koko väki oli kokoontunut pöydän ympärille. Heikki-ukko oli lukenut Raamattua ja soittanut virsikannelta. Oli myös laulettu virsiä. Heillä oli pidetty pyhäkoulu, mummo ja ukko olivat toimineet opettajina.

Heikki-ukon vielä eläessä tuli aika luovuttaa talonpito nuoremmille. Tilan pito siirtyi enolleni Eemilille ja hänen vaimolleen Helenalle. Heillä oli kolme lasta: Irja, Viljo ja Eeva. Vanhin Irja on lähinnä minun ikäiseni, ja hänen kanssaan minun päiväni mummolassa paljolti kuluivatkin.

Lasten tehtävät

Anni-mummo antoi meille pieniä tehtäviä. Yksi niistä oli kananpesien etsiminen. Siihen aikaan kanat saivat olla vapaina pitkin pihamaata. Etsiminen oli mitä mielenkiintoisinta, kun pesiä löytyi mitä kum-

mallisimmista paikoista. Kun navetanvintillä pidettiin heiniä, oli siellä kanoilla mieleinen paikka. Sinne ne kävivät rakentamassa pesiään ja munimassa. Mummo varoitti, että meidän oli oltava varovaisia niiden lattiassa olevien luukkujen suhteen, joista pudoteltiin heinät eläimille navettaan.

Illan lähestyessä oli aika noutaa lehmät pois metsälaitumelta. Mummo sanoi: ”Mänkääh työ lapset hakemaan ne lehmät kotiin, on pian lypsämisen aika.” Hänellä oli tapana tehdä meile voileivät eväiksi. Ja kylähän ne meille maistuivatkin. Olen aikuisena ajatellut, että ei ollut ihme, että ne leivät niin ruhtinaallisen hyviltä maistuivat, sillä joka viikko leivottiin tuoretta leipää.. Kotona kirnutu tuore voi ja erinomainen leipomistaito yhdessä tekivät voileivistä suussa sulavia.

Aika hyvin ne lehmät metsästä löytyivät, olihan aina jollakin kello kaulassa. Mutta yksi kerta on jäänyt mieleeni. Lehmät olivat sillä kertaa menneet tavallista kauemmaksi, emmekä kuulleet kellojenkaan ääntä.. Aikamme katseltuamme löysimme ne.

Italtalpsyn aikana hätistelimme karpäsiä ja paarmoja lehmistä, ja voi, kuinka paljon niitä olikaan. Toiset lehmien kiusankappaleet olivat punkit, inhottavat vere-nimijät. Koetin repiä niitä lehmistä irti. Irja taitaisi muistaa, miltä se karpästen hätistely hänestä tuntui. Minusta se oli niin pitkäveiteistä työtä, että toivoin aina, että lehmät tulisi pian lypsetyiksi, jolloin pääsisin joihinkin muihin ”hommiin”. Ei ole jäänyt mieleeni, olisivatko Veikko-veljeni ja Viljo-serkkuni olleet näissä puuhissa mukana.

Kerran meitä pyydettiin, että menisimme mustikkaan, ja niinhän me myös lähdimme. Menimme ensin sinne Hoiskalanmäen suuntaan. Ei tainnut oikein mustikoita sieltä löytyä, vai mikä lie ollut, kun lähdimme aivan eri suuntaan. Menimme peltojen yli korkealle mäelle, yhtä laihoihin tuloksiin. Vai mahtoiko syynä olla se, ettei se työ tuntunut meistä oikein mukavalta?

Irjan kanssa olenkin joskus muistellut tuota epäonnistunutta mustikkareissuamme. Syynä voi olla sekin, että paljon käveltyämme olimme jo niin väsyneitä, että katsoimme parhaimmaksi palata kotiin. En muista, mitkä olivat kommentit, kun palasimme tyhjiin astioiden kanssa.

Heinätoitit ja ratsastusta

Joinakin kesinä olimme mummolassa isän kesälomien aikoihin, jolloin tehtiin heinätoitit. Silloin lähtivät pellolle kaikki ”kynnelle kykenevät” mummon jäädessä tupatöihin. Kun aikuiset laittoivat heiniä seipäille, niin lapset hoitivat tapit niihin seipäisiin. Viimeisinä vuosina jo haravoin heiniä ojien ja peltojen reunustoilta.

Tulihan sitten sekin aika, kun ajettiin heiniä latoon. Minä pidin heinien latoon ajosta, ja olihan siihen syynsäkin. Heinäkuormaa tehtäessä sain olla kuorman päällä heiniä poleksimassa. Mutta se, että eno antoi minun ajaa hevosta ladolle: se oli jotain se. Ladossakin olimme heinien päällä hyp-pimässä. Eräänä helteisenä päivänä heinätoiden päätyttyä olimme eräällä lammella uimassa. Meistä lapsista se oli tosi hauskaa ja piristävää aikuisillekin raskaan hikipäivätyön jälkeen. Minua ja Veikko-veljeä-

ni kiinnostivat hevoset ja varsinkin ratsastus. Kerran pyysin enolta, saisimmeko viedä hevoset laitumelle ratsain. Hän antoi siihen luvan. Meidät nostettiin hevosien selkiin. Sitä en muista, minkä nimisen hevososen selkään kumpikin pääsi. Heillä oli silloin kolme hevosta: Elsa, Helka ja Vappu. Se reissu ei ole enää kovin hyvin mielessäni, mutta muistan, että puiden oksat pakkasivat tarttua hiuksiini. Mitä todennäköisimmin eno käveli mukamme.

Useita kertoja vanhem-pieni ja veljeni Veikon ja Sulon lähdettyä kotiimme Jänisjärvelle minä jäin mummolaan. En muista koskaan ikävöineeni kotiin heidän lähdettyään. Enkä ihmettelekään sitä.. Mummolassa oli kaikin puolin minun niin hyvä olla. Siellä oli myös paljon sellaisia ”asioita”, mitä meillä ei kotona ollut.

Lienenkö joskus ollut jopa niin rauhallisesti paikallani ja ajatuksissani, että olisin havahtunut siihen, että oli niin mahdollottoman hiljaista. Luultavasti se johtui siitä, että kotini oli lähellä rautatieasemaa. Rautatie sijaitsti muutamien kymmenien metrien päässä asunnostamme. Mummolassa ei kuitenkaan kuulunut höyryveturin ”puuskuttamista”, ei pillien vihellystä eikä vaunujen kolinaa.

Kellarissa, saunassa ja pyykkituvassa

Irjallehan paikat ja asiat eivät olleet niin kiinnostavia, hänelle ne olivat liian tuttuja. Siksi tein ”tutkimus matkojani” joskus myös yksin. Erään kerran minua alkoi kiinnostaa kellari. Minulle oli kerrottu, että kellari oli jätetty paikoilleen, kun sen päältä oli purettu pois entinen asuinrakennus. Menin kellarin ovelle ja aloin kiskoa ovea auki. Eikä se niin helpolla auennutkaan.

Huh, mikä kylmyys tulvahtikaan kasvoilleni, kun sain lopulta kellarin oven auki. Ja se pimeys, mikä sieltä vastaani tuli. ”Uskaltaisinkohan mennä sisälle?” mietin. Astuin sisään ja katselin ympärilleni. Siellä oli saaveja ja purnukoita. Kellarissa oli kolme eri osaa, ja viimeisessä oli perunoita. Kyllä sieltä kuitenkin tuli kiire pois, minua alkoi vähän pelottaakin.

Uusia mielenkiintoa herättäviä asioita ilmeni aina silloin tällöin. Jonakin päivänä taloon tuli ”terveydenhoitaja” eli hierojakuppari. Hoitaja ja hoidettava menivät ”hoitolaitokseen” eli saunaan. Ihmehän se olisi ollut, jos ei mieleni olisi tehnyt mennä pian heidän

perässään. Muistaakseni menimme sinne Irjan kanssa yhdessä. Emme kuitenkaan menneet sisälle, vaan katselimme toimenpidettä ikkunan läpi. Pelottavaa meistä oli se, kun iholle tehtiin pieniä haavoja ja niiden päälle pantiin lehmän sarvia. Näin saatiin verta ihmisestä pois. Kuulin sitä verta sanottavan ”pahaksi vereksi”. Sitä hoitotoimenpidettä me tytöt emme muistaakseni kauan katselleet.

Kyseinen hoitolaitos sijaitsti Riihinotkon töyräällä. Se oli savusauna. Joka kerran meidän lasten kanssa saunassa oli mukana joku aikuisista. Reissulla, josta nyt kerron, olimme Eemilenomme kanssa. Leikkimielellä taisi eno sanoa, että koetettaisiin, kuka olisi lauteilla kauimmin. Siinä kilpailussa tarvittiin todellista kilpailuhenkeä ja sitä paljon puhuttua suomalaista sisua. En muista, ketkä sieltä lauteilta ensin lähtivät, mutta sen muistan, että enon kanssa sieltä kovasta löylystä yhtäaikaa poistuimme,

Jostain syystä minua kiinnosti olla katsomassa, kun aikuiset tekivät erilaisia töitä. Pyykkituvassakin olin. Pyykkilaudalla hierottiin ensin vaatteet, jonka jälkeen valkoiset vaatteet laitettiin isoon muuripataan lipeäveteen kiehumään. Kun pyykki oli pesty, sen jälkeen lähdettiin sitä huuhtelemaan lammelle Heli-tädin ja enon kanssa. Kyllä hän se pyykin huuhtelumatka oli koko työssä se hauskin vaihe, ainakin minun mielestäni. Lienenkö sitä pesemistä seurannutkin siksi, että huomaisin, milloin se loppuisi ja pääsisimme sinne lammenrannalle pulikoimaan ja uimaan.

Leikkejä ja ukonilma

Kalustovajaan oli laitettu lapsille köysistä keinut. Köyden pohjukkaan oli asetettu laudanpala. Siihen vain istumaan, ja sitten alkoi heiluminen ylös ja alas. Aikuisena sitäkin keinuntaa muistelllessani olen ihmetellyt, ettei koskaan mitään vahinkoa tapahtunut, vaikka jalat menivät kovin ylös kohti kattoa. Se oli tosi hauskaa se.

Mummolan lähin naapuri oli Oskari Heinosen talo. Monet kerrat olimme kylän lasten kanssa siellä piilosilla. Heinosen lapsista muistan Railin (myöh. Aaltonen) ja Kaukon. He olivat siinä mukana. Lauri Kylliäisen muistan myös. Kylältä oli muitakin lapsia, vaan en muista heidän nimiään. Sit-ten olimme me meidän mummolan lapset. Tuntui siltä, että sitä piilosilla oloa olisi pitänyt joka kerta olla pidempään. Aina se tuntui jäävän kesken.

Perhekuvasa istumassa vasemmalta Heikki Veripää, jonka edessä kirjoittajamme Aili Turunen (myöh. Nevanperä), Anna ja Anni Veripää (s. Torikka), jonka sylissä Irja Veripää. Seisomassa vasemmalta Eino Turunen sylissään Veikko Turunen, Alina Turunen (s. Veripää), Eemil Veripää ja Helena Veripää.

Ei niin kiirettä, etteikö vapaahetkiäkin olisi kesällä ollut. Yksi niiden vietto-paikoista oli Iijoki, jossa oli hyviä uimapaikkoja. Oli kaunis heinäkuun sunnuntai Iijoella. Vuoroin uimme ja sukeltelimme, otimme aurinkoa ja vietimme lep-poisaa sunnuntaita, kun Pyöriäisen mäestä päin alkoi kuulua ihmeellistä huminaa ja kohinaa. Samalla siellä suunnalla alkoi näkyä, kuinka heiniä ja muita esineitä leijaili ilmassa.

Enää kenelläkään ei ollut epäselvää, mistä se ih-meellinen ääni oikein joh-tui: sieltä oli tulossa tuulispää. Sen tunsu jo siitä, että tuuli oli voimistunut huomattavasti. Sen keskipiste lähestyi meidän uimapaikkaamme. Sillä kohtaa joen toisella puolen oli laaja luonnonniittyalue, josta tuulispää lähestyi. Se nyhti lyhyttä luonnonheinää niin, että rutina kuului, ja kaikki mikä siitä irtosi, nousi korkealle ilmaan.

Kun pyörremyrskyn keskipiste saavutti joen, alkoi sanomattoman komea vesinäytös. Vesi kohosi vaahtopatsaana puiden latvojen tasalle, jossa se hajosi ja satoi vesipisaroina alas, kunnes se ylitti joen ja tuli sille puolelle jokea, missä me olimme. Sen saavuttua kedolle se nyhti nurmen aivan puhtaaksi. Me yritimme hypätä siihen pyörteeseen, mutta se ei onnistunut, sillä se heitti meidät aina takaisin. Sitä kesti vähän aikaa, kunnes se siirtyi metsään aika rutinalla.

Kun olimme tästä luonnonilmiöstä selvinneet ja ryhdyimme hankkimaan kotiinlähtöä, täytyi meidän kuitenkin ensin kerätä vähät vaatteenne, mitä meillä kullakin sattui mukana olemaan. Mutta kuinka olakaan, Golaniuksen Vilhon housuja ei löytynyt mistään. Ajattelimme, että se tuulispää oli ne vienyt. Ja olihan se ne todella vienytkin, mutta ainoastaan koivun latvaoksille, missä ne heiluivat.

Vilho itse oli aika iso eikä ollut halukas kipuaamaan siihen koivuun, sillä se ei olisi kestänyt hänen painoaan. Housut nimittäin olivat aivan koivun latvasa. Kukaan muukaan ei ollut halukas sinne kiipeämään, joten se jäi minun tehtäväkseni. Minä olin silloin sellainen vähän pienempi ja hoikempi muihin ikäisiini kavereihin nähden, ja ehkä hiukan huimapäisyyttäkin siinä oli mukana. Minä kiipesin koi-vuun ja pudotin housut alas, sillä eihän ne olleet särkyvää tavaraa, ja niin pääsimme kaikki lähtemään housut jaloissa kotiin. Tuo on yksi muisto kauniista kesäpäivästä.

Jekku kavereille

Iijoki oli yhdessä Ahvenlammin kanssa meidän suosiamme uintipaikkoja. Toinen oli kylän toisessa ja toinen toisessa päässä. Muistan Iijoelta sellai-

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 9

Kesäpäivä Iijoella

sen pienen jekun, jonka tein kavereille. Jälkeen päin ajatellen se oli vähän huonoteko, mutta tulkoon sekin tässä mainittua, ettei tulisi sellaista kuvaa, että siihen aikaan oltiin aina kilttejä eikä tehty mitään jekkua toisille kavereille. Pieni pilan- teko aina sallittakoon.

Oli jälleen kaunis kesäpäivä, kun olimme uintireisillä Iijoella. Tällä kertaa oli hieman vähemmän tuulinen päivä, ja me innostuimme uinnin välillä hiekkasotasilta, sillä siinä oli sellainen hienoa hiekkaa oleva alue. Siinä innostuimme heittelemään tätä hiekkaa toistemme päälle, sillä se tarttui helposti kiinni märkään ihoon.

Kuinka ollakaan sain hyvän hiekkasuihkun päin naamaani ja silmiäni. En hetkeen voinut katsella mi-hinkään, mutta näin kuitenkin, missä päin joki oli ja pääsin sinne huuhtelevaan silmistäni hiekan pois. Hyp-päsin jokeen ja huuhtelin silmäni puhtaiksi ja huomasi, että kaikki oli hyvin eikä tuntunut mitään erikoista, vaikka räpyttelin silmiä. Siis onneksi ei käynyt kuinka.

Silloin minulle iski mieleen pieni jekku, kun huomasi, että siitä kohdasta vesi oli syönyt joen penkkaan noin puolen metrin syvyyden onkalon. Kun vesi oli laskenut, oli siihen jäänyt noin 30 sentin ilmarako, johon piiloudun ja jäin odottelemaan, mitä tapahtuisi.

Eikä minun tarvinnut kauankaan odotella, kun joku tuli katselemaan, miten minulle oikein oli käynyt. Hetken katseltuaan hän huusi: ”Einoa ei näy missään.” Silloin tunsin, kuinka tanner tömähti ja kaikki olivat rannalla toteamassa saman. Koska vesi oli kirkasta, näkyi aivan selvästi pohjaan, joten he totesivat, etten ollut voinut hukkuakaan, sillä he tiesivät, että olin hyvä uimari ja sukeltaja.

Edelleen he miettivät, missä ihmeessä oikein olin. Silloin tulin ulos piilostani, sillä tunsin, ettei se pila saanut mennä liian pitkälle. Hetkessä kaikki olivat joesa ja halusivat tutustua minun piilopaikkaani ja halusivat kokeilla sitä. Kaikki oli hyvin, eikä tuosta jekusta puhuttu sen enempää.

Iijoki oli muutenkin hyvin mielenkiintoinen paikka, koska sen pohjasta voitiin sukelletta klappihalkoja joistakin sen syvänteistä. Ihmettelimme, mistä ne pilkottu hellapuut olivat sinne joutuneet. Joskus myöhemmin kysyin isältä, miksi Iijokeen oli heitetty niin paljon valmiiksi pilkottuja hel-lapuita ja kaiken lisäksi koi-vuhalkoja.

Isä kyllä tiesi vastauksen. Silloin kun minä olin ollut

pieni, Iijoessa oli uitettu niin sanottuja klapeja Pietarin lämmittämiseen. Ihmetelin, kuinka oli ollut mahdollista uittaa Pietariin niin pieniä kalikoita. Isä kertoi, ettei niitä sinne Pietariin asti irrallaan viety, vaan koska Iijoki laski Laatokkaan, niin siellä Laatokan rannassa ne oli lastattu proomuun, jolla ne oli viety Pietariin käytettäväksi asuntojen lämmitykseen.

Sotut

”Sotut” tarkoittaa sovittua aikaa. Oli nimittäin niin, että meitä oli kaksi kaverusta. Toinen oli Lipiäisen Olavi. Olimme melkein samanikäisiä. Minä olin Olavia muutaman kuukauden vanhempi, mutta meillä synk- käsi hyvin yhteen. Ehkä sekin vaikutti, että minulla ei ollut velipoikaa ja Olavin velipoika oli kymmenen vuotta nuorempi, joten tästä ei ollut vielä hänelle leikkikaveriksi.

Siispä hän ja minä tarvit-

kasvoi pitkiä ja suoria lempiä yllin kyllin. Oli meillä myös toinenkin, ei niin kiipeilyyn vaan paremminkin alastuloon kuuluva leikki. Meidän leikkipaikan lähellä suon reunassa kasvoi aivan lähekkäin kolme tuu- heata kuusta, joiden pitkät oksat ulottivat aivan maahan saakka.

Me vain kiipesimme ensin muutaman metrin ylös, minkä jälkeen laskimme oksia pitkin alas jalat ja kädet levällään. Se tuntui meistä mukavalta leikiltä, ja siitä syntyi pieni kilpailukin, kumpi meistä uskaltaisi laskea ylempää. Taisi tulla tasapeli, sillä kumpikaan ei halunnut jäädä toista huonommaksi. Yhteiset sotumme jatkuivat useamman vuoden ajan, kunnes meille karttui ikää niin paljon, etteivät tuollaiset leikit enää meitä kiinnostaneet.

Pässien kiusaaminen

Simo Rämäsen lammashakaan aivan heidän kotipi-

Maatalouskerholaisia (4H) leiripäivillä Sortavalan Vakkosalmen laululavalla vuonna 1938. Eino Heikinmaa on edessä selin kameraan.

simme samanikäistä ja samankaltaista seuraa. Vaikka meillä kummallakin oli vähän nuoremmat sisarukset, eivät ne tyttöjen leikit meitä poikia oikein kiinnostaneet. Me pojat halusimme touhuta omia touhujamme, sillä ne olivat vähän rajumpia ja hurjempia kuin tyttöjen puuhut. Joskus sentään sovittiin samoille tanhuvile tyttöjenkin kanssa.

Se meidän yhteinen koontumispaikkamme oli suonlata haassa, jossa oli myös meidän ja Lipiäisen välinen raja-aita niin, että voimme temmeltää kummankin puolella. Me rakennelimme sinne jos jonkinlaisia majoja ja lavoja. Joskus leikit olivat vähän rajunpuoleisia, kun innostuttiin leikkimään rosvoa ja muita kuten inkkarileikkejä.

Harrastimme myös kiipeilyä puihin, joissa ei ollut oksia. Niitä kyllä riitti, sillä siinä osassa hevoshakaa

hansa läheisyyteen oli rakennettu puinen napakeinu, jossa voi pyöriä ympäri, jos vain pää kesti. Se tarvitsi ainoastaan vahvat alkupyörittäjät. Meistä nuoremmista ei ollut vielä siihen, sillä siihen tarvittiin aika paljon voimaa. Me nuoremmat tyydymme vain keinumaan ja joskus hyppäämään pituutta keinusta. Vaati jonkin verran tottumaan lähteä hyppyyn oikeaan aikaan, ei liian aikaisin eikä liian myöhään.

Niin kuin alussa jo mainitsin, keinu sijaitsi lammashaassa, jossa oli lampaita laitumella. Oli siellä myös pässejä, joita me pojat tahdoimme vähän härnätä. Opetimme ne pötkäämään ja saimmekin ne sen verran kiukkuisiksi, että saimme mekin joskus aika tällejä. Tähän osallistuivat Rämäsen omatkin pojat, etenkin Eino.

Toivo oli jo vähän van-

Oi niitä aikoja entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saareksen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942 sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijoelle, ja siitä alkoi Suomen armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tarinat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamat päivämäärät, jotka tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

hempi niin, että hän ymmärsi, ettei sellainen oikein ollut soveliaista. Mutta kylä siellä hänkin joskus mukana oli. Niin kuin me kaikki tiesimme, pässit olivat hyvin kavaliala ja vaanivat tilaisuutta antaakseen jollekin lähellä olijalle aika tällin, jos ei ehtinyt väistää.

Mekin opimme väistämään pässejä. Niitä näytti vähän kiukuttavan, kun ne eivät saaneetkaan antaa tälliä. Sitä kiukkuisemmiksi ne tuntuivat tulevan, kun me keksimme aika epämu- kavan leikin niiden pään menoksi.

Me nimittäin menimme siinä lähellä olevan hiekkakuopan reunalle ja siinä jäljittelimme pötkäämistä. Niin me yllytimme pässit oikein vauhdilla päällem-

täkin asiaan ja kielsivät pässiensä kiusaamisen, sillä nämä tulivat vihaisiksi ja alkoivat häiritä kaikkia lammashaassa sijaitsevalla tiellä kulkevia ihmisiä.

Siihen loppui meiltä pässien kanssa leikkiminen. Jälkeen päin totesimme, että oli se ollut vähän liian rajua leikkiä.

Potkupallo

Koululle oli ostettu jalkapallo, mitä saimme välitunnilla aikamme kuluksi potkia, ettei oltaisi oltu missään nurkan takana tekemässä jotain luvaton- ta. Opettaja sanoikin: ”Jos pojat eivät ole etupihalla joutain tekemässä vaikkapa toisiaan kiusaamassa, niin silloin ne ovat jossain nurkan takana tekemässä jotain luvaton- ta vaikkapa heittä- mässä tikkua juureen.”

Tikun juureen heittäminenkin oli niin kuin kiellettyjen tekemisten listalla. Ehkä juuri sen takia oli koululle hankittu korkeushypytelineet ja potkupallo. Ne olivatkin ainoat urheiluvälineet, mitä oppilaiden käytettävissä oli.

Olimme saaneet opettajalta luvan potkia palloa joskus kesälläkin. Sen, joka pallon haki, piti se myös palauttaa koululle pelin loputtua. Paikka, missä palloa sai pelata, oli koulun lähellä oleva Lakkosen haka. Se oli vähemmän möykkyinen hakalaidun, mutta se oli kaikille sama. Siellä oli kaksi seivästä maalina alueen kummassakin päässä. Aina pelin päätyttyä pallo piti palauttaa koululle.

Kesäjuhlat

Kylässä vietettiin vuosittain kesäjuhlat. Ainoana ohjelma- numerona niissä olivat urheilukilpailut. Joitain pelejä siellä pelattiin kuten heitettiin tikkua ja taidettiinpa heittää myös rengasta. Naisilla saattoi olla ravintolakin, josta sai ostaa kahvia ja limsaa.

Kesäjuhlat järjestettiin kylätien varrella Lipiäisen kohdalla, jossa sijaitsi myös kylän yhteinen pärehöylä. Sen ympärillä oli sopiva keto, johon oli tehty niin pituus- kuin korkeushyppy- paikatkin. Juoksulajit suoritettiin suoralla tieosuudella. Kilpailulajina oli kolmiot- telu yleisessä sarjassa.

Kylässä oli muutamia urheilijoita, jotka kävivät naapurikylissäkin kilpailemas- sa. Muistaakseni Ahteelan Kaarlo oli pitkien matkojen juoksija. Litusen ja Vehviläisen pojat harrastivat myös urheilua.

Mielipide

Ei seikkailujen tielle!

Karjala-lehdessä ja TV2:ssa on ollut Karjala-kirjoituksia ja -keskusteluja, joissa Aluepalautus ry:n, ProKarelian ym. edustajat ovat arvostelleet voimakkaasti Karjalan Liiton johtoa ja samalla meitä muitakin, jotka olemme eri mieltä heidän kanssaan. Tämä arvostelu on mennyt vähän mahdottomuuksiin, koska he antavat ymmärtää, että vain he tietäisivät, kuinka

karjalaisten asioita hoidetaan. Jos arvostelee muita, pitäisi olla selvä toimintaohje, miten asioita hoidettaisiin toisin ja pitäisi pystyä tuomaan esiin, kenen kanssa neuvottelisi palautuksesta ja muista meitä karjalaisia koskevista asioista. Ei riitä, että neuvotteleva vastapuoli on joku petroskoinen tuomari, vaan hänen tulisi olla johtava venäläi-

nen hallintohenkilö, jonka sana painaa Venäjällä. Sel-laista ei ainakaan Aluepalautus ry:n ja ProKarelian henkilöillä ole ollut esittää. Aina on ollut sama vanha virsi ”pitää neuvotella”, mutta he eivät sano kenen kanssa. Noin 60 vuotta sitten karjalaiset kansanedustajat päättivät yksimielisesti, että puheenjohtajan tehtävät jaetaan kolmen suurimman

poliittisen ryhmän kesken, jolloin turvataan Karjalan Liiton vakaa kehitys tulevaisuudessa eikä Liittoa hetken tuulahdukset heilauttaisi. Näin päätettiin, koska silloin oli pyrkimässä puheenjohtajaksi erilaisia ehdokkaita, joista osalla oli muitakin tavoitteita kuin karjalaisten edun ajaminen. Tämän vakaan ajan tuloksena saimme eduskunnalta ison rahoitusavustuksen heimotalon rakennuskustannuksiin, josta tuloksena meillä on melkein velaton Karjalatalo. Karjalan Liitolla oli tässä menneinä aikoina sitoutumaton puheenjohtaja. Ei-

vät tainneet yhteydet tukiryhmiin oikein toimia, kun palattiin entiseen käytäntöön. Nyt tulevassa liittokokouksessa valitkaamme Liiton johtoon henkilöitä, joilla on riittävästi tukea poliitisiin päättäjiin ja yhteistyökykyä tarvittaessa ratkaistaan karjalaisia koskevia asioita. Kumpi meille on tärkeämpää, turvata Liiton vakaa kehitys vai lähteä seikkailujen tielle? Sen päättää liittokokous ensi viikonloppuna Helsingissä Karjalatalolla.

Mauri Lankinen
Leineperi

Karjalan palautuksen henki

Karjalan palautuksen henki on ihmisten ajatuksissa ja tunteissa. Sitä voidaan mitata gallupeilla eli mielipidekyselyin. Itse olen mitannut sitä viime aikoina toritapahtumissa. Vantaalla Myyrmäen kevätmarkkinoilla 9.4. ja Helsingin Itäkeskuksen maalaismarkkinoilla 10.4. keräsin nimiä Kansalaisvetoo-

mukseen Suomen Neuvostoliitolle pakkoluovuttamisen Suomen alueiden palauttamiseksi Suomen yhteyteen. Nimien keräily Itäkeskuksen torilla tapahtui pääosin ”Allekirjoita vetoomus Karjalan palauttamiseksi!” ja ”Mistä tunnet sä ystävän? Palauttaa Karjalan meille hän!” –kylttien lähellä. Tuloksista voidaan sa-

noa, että tilanne on normaali. Nimiä tuli. Jotkut ihmiset olivat innokkaasti asiasa mukana ja kirjoittivat nimensä.. Toiset kirjoittivat nimensä pienen keskustelun jälkeen. Äskettäin televisiossa ollut Itänaapuri-ilta oli virittänyt ihmisten mielipiteitä, sekä puolesta että vastaan. Jotkut olivat jyrkästi sitä mieltä, että eivät

halua Karjalaa takaisin, sillä se tulisi heidän mielestään aivan liian kalliiksi. Kauppatieteen maisteri Veikko Saksi on kirjoittanut hienon kirjan Karjalan palautus. ProKarelia on sen julkaissut. Kirjasta saa hyvin perusteltua tietoa siitä, mitä palautus maksaa. Kirjassa esitetään selkeä periaate, kuinka molemmat Suomi ja Venäjä valtioina ja kansana voittavat palauttessaan alueet. Karjalan palautus on toteutettavissa, kun me suomalaiset toimmimme oikein. Kahden päivän markkinoinnista jäi mieleen myönteinen tunne. Oli hauskaa keskustella ihmisten kanssa, ja nimiä tuli. Tehdään tätä myös jatkossa! Siirto-karjalaisia ja heidän jälkeläisiään oli markkinoilla myyntipöytien molemmin puolin ja oli ainakin yksi kurkijokelainenkin. Terveisiä markkinoilta Raimo Kivelä Viipuri/Espoo

Mietteitä keväästä

Kevät on sitten taas tullut. Lumet ovat sulaneet, ja kesä lähenee. Meillä lähennee myös maalle muutto. Siinä onkin urakka, kun pitää viedä kaikki tarpeellinen ja vähemmän tarpeellinen mökille. Auto on niin täynnä, ettei itse meinaa sisään mahtua, eivätkä ne tavarat yhdessä kuormassa menekään. Kun talven jäljet on siivottu ja tavarat saatu sisälle paikoilleen, voi taas nauttia maalla olon ihanuudesta. Mökillä on ulkona muutakin tekemistä kuin vain kävellä lenkillä - toisin kuin kaupungissa. Pihaa täytyy haravoida, talven myrskyissä pudonneet oksat ja risut pitää polttaa, kukkapenkit täytyy hoitaa ja katsoa, vieläkö sieltä jotain nousee talven jäljiltä. Minkä verran pitää uusia taimia hankkia? Perunamaatakin täytyisi muokata sen verran, että saisi ne kolme lyhyttä vakoa laitettua. Olisi sitten kesällä mukava kaivaa omasta maasta ne ensimmäiset uudet perunat. Voi kamala, kun työtä on paljon. Jos vain jaksaisi tehdä kaiken! Olen huomannut, että ikä alkaa painaa. Töitä ei jaksakaan tehdä kuin aamupäivästä. Iltapäivä menee vain oleillessa. Maallemuuttokin siirtyy joka kevät myöhäisemmäksi ja myöhäisemmäksi. Ennen muutimme jo pääsiäiseksi. Nyt muutto siirtyy jopa kesäkuun alkuun. Kaupungin mukavuudesta ei maltaisi luopua, maalla kun on ensimmäiseksi mentävä ulos. Onhan se kyllä hyväkin; silloin

saa kuulla lintujen aamukonsertin ja haistella koivunlehtien, mullan sekä kevään tuoksua. Olisipa edessä nyt lämmin, aurinkoinen kesä, sateita vain tarpeellinen määrä. Onkohan liikaa toivottu? Kuvittelen kesän ihanuutta. On lämmin kesäpäivä, aurinko paistaa koivikon lomasta. Aurinkotuolit on kannettu varjoon puiden katveeseen. Loikoiilen tuolissa katsellen yläpuolellani heiluvia koivunoksia ja sinistä taivasta. Siellä metsän keskellä ei kuulu autojen hurina eikä muukaan maailman hälinä. On täysi hiljaisuus, ainoastaan linnut vi-

sertävät. Voiko kaupunki tarjota mitään vastaavaa? Eihän se voi. Kyllä olisi paha pettymys, jos ei pääsikään maalle. Nyt täytyy mennä, niin kauan kuin kykenee. Ollaan sitten kaupungissa, kun ei enää jakseta muuttaa. Kaikesta väivännäöstä huolimatta on kesä kuitenkin niin ihana! Lämmin ja kaunis kesä kaikille Kurkijokelaisen lukijoille toivottaa Terttu Järvinen (s. Rasilainen) Kurkijoen Räihänvaarasta terttu.jarvinen@luukku.com

Odottaako aarre

Harmaa, paksu pilviharso koko taivaan peitti, alas sadepisaroita hiljallensa heitti.

Tuulenhenki karkotteli sadepilven harmaan, rakosesta lähetteli päivänsäteen armaan.

Ylöspäin kun katsahdin, niin ihmeisiini jäin, sateenkaaren kirkkahan ja loistavan mä näin.

Sateenkaaren päähän onko aarre piilotettu, liekö tuota ylös usein kaivaa yritetty?

Kummassako päässä mahtaa aarreakku olla, mitenkö sen ylös saisin ihan sovinnolla?

Löytämättä aarre jäähän, kun en tiedä kumpaan päähän kätettykään lienee.

Ehkä joku onnellinen aarteen sieltä vienee.

Terttu Ketola

Kurkijokelainen MUUTTAA

ensi viikolla Koulukuja 7:ään. 18.-22.4. toimittajan saa parhaiten kiinni matkapuhe-limesta 050-521 3336. Normaaliit aukioloajat uudessa osoitteessa 25.4. alkaen.

Eskon puumerkki

Ahkerat Alhon kävijät kokoontuivat yllättäen yhtä aikaa Latulla Liedossa: vasemmalta Eila Mäkinen (s. Mielonen), Viljo Lattu, Anna-Liisa Virtanen (s. Toiviainen) ja Ritva Lintala (s. Virtanen). Kuva Eija Lattu.

Tuplayllätysvierailu

Oli suhmurainen maanantaiaamu 11.4. Olo oli laiskanoloinen ja saamaton. Puhelin soi klo 7.50. Soittaja oli Mäkinen Eila (s. Mielonen Kurkijoen Alholta). Hän asuu nykyään Somerolla.

Heti tuntui, kuin olisi sähköiskun saanut. Virkistymme kummasti. Ei siinä katsottu niin nurkkia ja mietitty tarjoamisia. Oli tärkeää, että Eila tulisi ja vieläpä itse ilmoittaen. Puheita vierailusta luoksemme Lietoon oli ollut monet kerrat. Sovimme puhelimessa, millä linja-autolla hän tulisi. Viljo lähti häntä vastaan.

Ilmakin muuttui räntäsaateiseksi. Odottelin kotona laskien, milloin voisin laittaa kahvin tippumaan. Taas soi puhelin. Nyt soitti Virtanen Anna-Liisa (s. Toiviainen Kurkijoen Alholta), nykyään Seinäjoelta. Hän kyseli, sopisiko poiketa. Hän oli nimittäin Ritva-tyttärensä kanssa käymässä poikansa Karin luona Fiskarsissa.

Olin aivan ällistynyt. Miten voi olla mahdollista, että nuo kaksi ihmistä tulee yhtä aikaa ja yllättäen. Meille Lietoon syntyi oikein alho-laisten kokous. Anna-Liisa ja Eila ovat koulutovereita. He olivat erittäin mielisään, kun näin pääsivät ”va-

hingossa” tapaamaan myös toisensa.

Hetket kuluivat nopeasti, ja tunnit vierähtivät. Käsiteltiin Alhon polutkin kiviä myöten. Muisteltiin lapsuusaikaa ja kotiseuturetkiä, joilla Ritva ja minkin olimme olleet mukana.

Tehkää, hyvät ihmiset, toisillenne tällaisia yllätyksiä. Me ainakin olemme mielissämme näistä ”hyvistä teoista”. Vieläkin ”maus-kuttaa” kuin karamellia imeskelisi. Niin makoisalta tuntuu.

Kevätterveiset kaikille!

Eija Lattu
Lieto

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Anneli Jäätteenmäki
2. Juhani Aho
3. synnistä
4. vähintään 25 vuotta vanha
5. Antero Vipunen
6. huutokaupassa
7. Espanjan
8. määrä
9. Oulunsalossa
10. trakoomaa

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO

Kauppakatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

Kurkijokelaisen toimituksesta

Kurkijoki-aiheisia - kirjoja 13-75 €
- karttoja 5-10 €
- mitali 28 €
- pöytäviiri 28 €
- kortteja 1,00-1,50 €
- T-paita 15 €

Kurkijokelaisen
vuosikerta 2004 CD 20 €
VIRRANKOSKI: Karjala takaisin 3 €
Yms. kirjallisuutta edullisesti!

Erikoishammasteknikko MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppakatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja,
varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Käytäthän ilmoittajiemme palveluita!

Tilaa nyt

itsellesi – tai ystävällesi lahja, joka muistetaan!

Palauta allaoleva kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen
Koulukuja 7, 32200 Loimaa

Tilaan Kurkijokelaisen

- ☐ Itselleni ☐ Lahjaksi
☐ Olen kestotilaaja ja tilaan lehden jälkipolville 1. vuodeksi tarjoushintaan 30 euroa
☐ Osoitteenmuutos ☐ Peruutus

Lehden saaja (tai vanha osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja (tai uusi osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

Tarjoukset voimassa: perjantai – lauantai 15.-16.4.2005

Reilusti halvat tasarahahinnat!

Juhla Mokka kahvi 500 g 1/talous (4,00 kg)

2,00 pkt

Atria Naudan Paistijauhe

400 g (5,00 kg)

2,00

Suomalainen tomaatti 400 kg

Kariniemen Broilerin marinoidut fileesuikaleet 400 pasia

6,00 pkt

Snellman Porsaan uuniliha n. 1 kg

3,00 kg

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

